

3^ο Γενικό Λύκειο Κομοτηνής

Σχολ. έτος 2013-2014, 2^ο Τετράμηνο

Τάξη: Β

Ερευνητική Εργασία

« Σπουδαίες γυναίκες από το χώρο της Πολιτικής και του Ακτιβισμού, των Επιστημών, της Τέχνης και του Πολιτισμού που άφησαν το αποτύπωμά τους στην Ιστορία»

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1)Αγιατζίδου Ειρήνη, 2) Αντέμ Οζγκέ, 3) Δοξακίδου Αργυρώ 4)Ζιγνέλη Μαρίνα, 5)Καλτσά Αναστασία,6) Κατσανούδη Ελευθερία, 7) Λουκά Σταυρούλα-Αικατερίνη, 8)Μεριτσίδου Γεωργία, 9) Μιχαηλίδου Ζαχαρένια, 10) Μιχάλογλου Σταυρούλα, 11)Μυριδιάδου Μαριάνθη, 12) Πανέρη Γεωργία, 13)Παυλακάκη Λαμπρινή, 14) Πήλιου Χαρά-Μαρία, 15)Σταυρίδου Δήμητρα, 16) Στρατιάδου- Παρασκευά Ελισάβετ

Υπεύθυνη εκπ/κός: Μαρίνα Οικονόμου Νομικός ΠΕ13

ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Γνωριμία και μελέτη σημαντικών γυναικών που διακρίθηκαν και έμειναν στην ιστορία για το έργο της και την προσωπικότητά τους στους τομείς ιδίως της πολιτικής, των επιστημών, της τέχνης και του πολιτισμού.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται είναι:

Α. Γυναίκες που διακρίθηκαν στον τομέα της πολιτικής και του ακτιβισμού

Β. Γυναίκες που διακρίθηκαν στον τομέα των επιστημών

Γ. Γυναίκες που διακρίθηκαν στους τομείς της τέχνης και του πολιτισμού
(Βιογραφικά στοιχεία, έργο, προσφορά, προσωπικότητα)

Μέθοδος εργασίας

Αρχικά παρακολουθήσαμε οπτικοακουστικό υλικό σχετικό με το θέμα μας και έτσι αποκτήσαμε μία πρώτη επαφή με μερικές από τις σπουδαίες γυναίκες με τις οποίες ασχοληθήκαμε στη συνέχεια. Παράλληλα αντλήσαμε πληροφορίες από βιβλία, το διαδίκτυο και τον τύπο. Για την κατάταξη και επεξεργασία των πληροφοριών χωριστήκαμε σε τρεις ομάδες εργασίας και η καθεμιά ανέλαβε να ασχοληθεί με ένα από τα παρακάτω υπο-θέματα.

A) Γυναίκες Πολιτικοί και Ακτιβίστριες

B) Γυναίκες Επιστήμονες

Γ) Γυναίκες που διακρίθηκαν σε διάφορους τομείς της Τέχνης και του Πολιτισμού και των Γραμμάτων.

Εισαγωγή

Παρά την καταπίεση, τις προκαταλήψεις και τα κλισέ που συνόδευαν το γυναικείο φύλο, ανά τους αιώνες, - κάτι που σε κάποιο βαθμό συμβαίνει και στις μέρες μας- χιλιάδες γυναίκες από ολόκληρο τον κόσμο, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, με τόλμη, αυταπάρνηση και ευαισθησία, αλλά κυρίως με το όραμά τους για έναν καλύτερο κόσμο, διακρίθηκαν σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Από την πολιτική, τον ακτιβισμό, τις επιστήμες, την τέχνη και τον πολιτισμό μέχρι τη μόδα. Μερικές από αυτές έγραψαν ιστορία και παρέδωσαν μαθήματα ζωής αφήνοντας το στίγμα τους στην ιστορία, η καθεμιά στον τομέα της. Ορισμένες καταγράφηκαν από την ιστορία ως αμφιλεγόμενες προσωπικότητες στις οποίες ασκήθηκε έντονη κριτική. Άλλες διάσημες κι άλλες λιγότερο γνωστές, η ιστορία τους πάντως μας δείχνει την αξιοσημείωτη συμμετοχή και συμβολή των γυναικών στο ιστορικό γίγνεσθαι, σε όλες τις εποχές και σε όλες τις κοινωνίες.

A)ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΚΤΙΒΙΣΤΡΙΕΣ

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, ακόμη και στις πιο πατριαρχικές κοινωνίες ορισμένες γυναίκες κατάφεραν να αναρριχηθούν στα ανώτατα πολιτικά αξιώματα. Κάποιες από αυτές είναι αμφιλεγόμενες προσωπικότητες, άλλες διέγραψαν μία

ηρωϊκή πορεία τιμώντας το γυναικείο φύλο και το ανθρώπινο είδος, άλλες αγωνίστηκαν για τα ανθρώπινα δικαιώματα, κάποιες προτίμησαν το δύσβατο δρόμο της αντίστασης στην καθεστηκυία τάξη πραγμάτων και της αμφισβήτησης. Χωρίς αμφιβολία, όμως, η πλειοψηφία των γυναικών που ασχολήθηκαν με τα «κοινά» και τις δημόσιες υποθέσεις έδωσαν μία άλλη πιο «ανθρώπινη» διάσταση στην έννοια της πολιτικής.

Η πολιτική δεν είναι μία «ανδρική» υπόθεση. Είναι μία υπόθεση που αφορά όλους τους ανθρώπους και ιδιαίτερα τις γυναίκες, πράγμα που αποδείχτηκε στην πορεία της ανθρώπινης ιστορίας.

Σας παρουσιάζουμε μερικές σπουδαίες γυναίκες που άσκησαν εξουσία, πολιτικούς και ακτιβίστριες.

1. Ελισάβετ Α΄ της Αγγλίας

Η Ελισάβετ Α΄ της Αγγλίας (1533-1603) υπήρξε από τους πιο σημαντικούς Άγγλους μονάρχες, που κέρδισε το θαυμασμό και την πίστη όχι μόνο των συγχρόνων της, αλλά και των μεταγενέστερων. Κόρη του Ερρίκου Η΄ Τυδώρ και της δεύτερης συζύγου του, της Άννας Μπόλεϋν, ανέβηκε στο θρόνο μετά τις σύντομες βασιλείες του ασθενικού ετεροθαλούς αδελφού της, Εδουάρδου Στ' και της μεγαλύτερης ετεροθαλούς αδελφής, της, Μαρίας Α΄.

Η Ελισάβετ στην αρχή της διακυβέρνησής της φρόντισε να την περιβάλλουν ικανοί σύμβουλοι, μερικοί εκ των οποίων επρόκειτο να μείνουν κοντά της στο μεγαλύτερο μέρος της 44χρονης βασιλείας της. Η Ελισάβετ υποστήριξε καινούριες εμπορικές πρωτοβουλίες στην άλλη πλευρά του κόσμου, τη νοτιοανατολική Ασία. Είχε προετοιμαστεί το έδαφος για την ίδρυση μιας Βρετανικής Αυτοκρατορίας που εν τέλει θα απλωνόταν σε όλο τον κόσμο. Αυτή η εποχή χαρακτηρίστηκε και Χρυσή Εποχή για την Αγγλία. Οι λαμπρές μέρες όμως δεν κράτησαν πολύ.

Τα τελευταία χρόνια της Ελισάβετ σηματοδεύτηκαν από πλήθος προβλημάτων. Όταν οι έμπιστοι σύμβουλοί της είχαν πια πεθάνει, εκείνη έδωσε προνόμια σε λίγους εκλεκτούς, πυροδοτώντας άγριες αντιζηλίες στην αυλή καθώς και μια ανεπιτυχή εξέγερση. Για μια ακόμα φορά, στο βασίλειό της επήλθε ρήξη λόγω θρησκευτικού διχασμού. Η μεγάλη δημοτικότητα της Ελισάβετ ήταν πλέον παρελθόν. Η Αγγλία δεν αγαπούσε πια την Παρθένο Βασίλισσά της. Η Ελισάβετ έχασε σταδιακά τη θέλησή της για ζωή και πέθανε στις 24 Μαρτίου 1603.

Αικατερίνη Β' της Ρωσίας.

Η Μεγάλη Αικατερίνη γεννήθηκε στις 2 Μαΐου 1729. Αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές ηγετικές φυσιογνωμίες της Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Έμεινε γνωστή στην ιστορία για τη σπουδαία συμβολή της στην ευρωπαϊκή πορεία της Ρωσίας κατά τους 19ο και 20ο αιώνα αλλά και για την έντονη

προσωπικότητα και εξυπνάδα της, τις φιλοδοξίες της για να κυβερνήσει το Ρωσικό Βασίλειο και επιπλέον, είναι αλήθεια πως δεν δίστασε να τοποθετήσει σε ισχυρές πολιτικές και διοικητικές θέσεις γυναίκες και όχι μόνο άντρες, όπως συνηθιζόταν. Οι κινήσεις της αλλά και οι μετέπειτα πράξεις της κάθε άλλο παρά συνηθισμένες ήταν για την εποχή εκείνη. Ωστόσο, ποτέ της δεν φοβήθηκε, δεν τρόμαζε και τόλμησε να εισαγάγει στην τότε ρωσική κοινωνία καινοτόμες πολιτικές και ιδέες. Τα χρόνια και η εξουσία της Αικατερίνης χαρακτηρίζονται από έντονη διαφθορά, σκάνδαλα, πολιτικές μεταρρυθμίσεις και περαιτέρω επέκταση της ρωσικής γης. Η ίδια πήρε συνειδητά την απόφαση να συνεχίσει να ασκεί την πολιτική που είχε ήδη αρχίσει να εφαρμόζει ο προκάτοχός της Τσάρος Μεγάλος Πέτρος. Στο τέλος μάλιστα των τριάντα τεσσάρων ετών της κυριαρχίας της, από το 1762 έως το 1796, κατάφερε με επιτυχία να μετατρέψει τη Ρωσία σε μια τεράστια πανίσχυρη αυτοκρατορία.

Έβαλε στόχο να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της Αυτοκρατορίας, αναφέροντας ότι:

Έβαλε στόχο να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της Αυτοκρατορίας, αναφέροντας ότι:

1. Πρέπει να εκπαιδεύσει το έθνος, το οποίο θα κυβερνά.
2. Πρέπει να επιβάλει δημόσια τάξη, να υποστηρίξει την κοινωνία και να της επιβάλλει να τηρούνται οι νόμοι.
3. Πρέπει να συμβάλει στην άνθηση του κράτους.
4. Πρέπει να ιδρύσει τη αστυνομία.
5. Είναι απαραίτητο να κάνει το κράτος τρομερό ώστε να εμπνέει το σεβασμό των γειτόνων.

Η Αικατερίνη Β' είχε δύο γιους και μια κόρη που πέθανε σε βρεφική ηλικία.

Η Μεγάλη Αικατερίνη πέθανε (6) 17 Νοεμβρίου 1796 από κολπική αιμορραγία.

3. Βικτόρια Γούντχαλ

Γεννημένη σε ένα μικρό χωριό του Οχάιο στις 23 Σεπτεμβρίου 1838 ως Βικτόρια Κλάφλιν, ξεκίνησε από παιδί να στηρίζει οικονομικά τη φτωχή οικογένειά της παριστάνοντας την πνευματίστρια. Σε ηλικία μόλις 31 ετών άνοιξε δικό της γραφείο στο χρηματιστήριο της πόλης, μαζί με την αδελφή της Τεννεσή. Ως οι πρώτες γυναίκες χρηματίστριες συγκέντρωσαν περιέργεια και θαυμασμό, αλλά και προσβλητικά σχόλια από αρκετές εφημερίδες. Θεωρούσε τις επίσημες γυναικείες οργανώσεις ως κοινωνικά μετριοπαθείς και ηθικά συντηρητικές, αφού περιόριζαν το διεκδικητικό πλαίσιο τους στην κατάκτηση του δικαιώματος ψήφου χωρίς να

θέτουν ευρύτερα αιτήματα σχετικά με τη γυναίκα και την κοινωνία. Έγινε έτσι η μόλις δεύτερη γυναίκα που εμφανίσθηκε ενώπιον του Κογκρέσου (1871), σε μια ακρόαση που προκάλεσε τεράστιο δημόσιο ενδιαφέρον, αν και δεν κατάφερε να πείσει για την ορθότητα της ερμηνείας της.

Είναι γνωστή κυρίως ως η πρώτη γυναίκα που έθεσε υποψηφιότητα για το αξίωμα του προέδρου, σε μια εποχή που οι γυναίκες δεν επιτρεπόταν καν να ψηφίσουν, καθώς για την πρώτη δημοσίευση του Κομμουνιστικού Μανιφέστου στη χώρα. Απεβίωσε το 1927.

Έμμα Γκόλντμαν(1869-1940)

Η Έμμα Γκόλντμαν υπήρξε πολιτική ακτιβίστρια, φεμινίστρια και μία από τις σημαντικότερες εκφράσεις του ριζοσπαστικού αναρχισμού στην Αμερική των αρχών του 20ου αιώνα. Γεννημένη στην πόλη Κόνβο της Ρωσίας (σημερινό Κάουνας της Λιθουανίας), μετανάστευσε στη Νέα Υόρκη το 1885. Η σκέψη και η πολιτική της στάση επηρεάστηκαν από στοχαστές όπως ο Μπακούνιν, ο Κροπότκιν αλλά και ο Χένρι Ντέιβιντ Θόρω και ο Ραλφ Ουάλντο Έμερσον. Μαζί με τον αναρχικό συγγραφέα, εραστή και σύντροφο σε όλη τη ζωή της Alexander Berkman, αναμίχθηκαν σε πράξεις πολιτικού ακτιβισμού, μεταξύ των οποίων η απόπειρα δολοφονίας του αμερικανού βιομήχανου και χρηματιστή Henry Clay Frick -για την οποία ο Berkman, καταδικάστηκε σε φυλάκιση 22 ετών και η Γκόλντμαν φυλακίστηκε για δύο χρόνια-, αλλά και η διακήρυξη πολιτικής ανυπακοής όσον αφορά τη συμμετοχή των Αμερικανών στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1906 εξέδωσε το αναρχικό περιοδικό "Μητέρα Γη" [Mother Earth]. Την αρχική συμπάθειά της προς τη Ρωσική Επανάσταση διαδέχτηκε η απογοήτευσή της για την αναστολή των ατομικών ελευθεριών, που αποτυπώθηκε σε μια σειρά ανταποκρίσεων προς την εφημερίδα "The New York World" του Joseph Pulitzer, οι οποίες εκδόθηκαν αργότερα σε δύο τόμους.

Μητέρα Τερέζα Η Μητέρα Τερέζα ήταν μία Καθολική μοναχή με σημαντικό

φιλανθρωπικό έργο, από την Αλβανία. Για πάνω από 45 χρόνια, βοήθησε τους φτωχούς και τους αρρώστους σε όλο τον κόσμο, με αποτέλεσμα να αγιοποιηθεί από τον Πάπα Ιωάννη Παύλο Β' το 1997. Είναι κάτοχος του βραβείου Νόμπελ Ειρήνης του 1979 για "τις εκστρατείες της σχετικά με την ενημέρωση για τη φτώχεια".

Γεννήθηκε στις 26 Αυγούστου του 1910 στα Σκόπια (σήμερα πρωτεύουσα της ΠΓΔΜ). Είχε, ωστόσο, καταγωγή από την Σκόδρα της Αλβανίας. Πήγε στο Νταρτζιλινγκ της Ινδίας το 1929 και ορκίστηκε ως μοναχή το 1931. Το 1937 δούλεψε σαν δασκάλα σε ένα σχολείο στην Καλκούτα. Το 1950, πήρε την άδεια από το Βατικανό για να ξεκινήσει το ιεραποστολικό της έργο. Ιδρύει το τάγμα των Αδελφών του Ελέους στην Καλκούτα και μέχρι το 1960 έχει ανοίξει 25 Οίκους στην Ινδία και συνεχίζει σε 100 χώρες του κόσμου. Μετέτρεψε έναν παλιό Ινδουιστικό ναό στην Καλκούτα σε κτίριο για την ίαση των ανθρώπων που πεθαίνουν. Επίσης, το 1955 άνοιξε ένα ορφανοτροφείο στην Καλκούτα και στην συνέχεια ίδρυσε νοσοκομεία και ορφανοτροφεία σε ολόκληρη την Ινδία αλλά και στην Ρώμη, την Τανζανία και την Αυστρία. Η Μητέρα Τερέζα πέθανε το 1997 στην Καλκούτα της Ινδίας και, αμέσως μετά τον θάνατό της, αγιοποιήθηκε από τον Πάπα Ιωάννη Παύλο Β'.

Ίντιρα Γκάντι

Η Ίντιρα Γκάντι γεννήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 1917 και διετέλεσε

πρωθυπουργός της Ινδίας για 15 χρόνια, από το 1966 έως το 1977 και από το 1980 έως τη δολοφονία της το 1984. Ήταν κόρη του Τζαβαρχαλάλ Νεχρού, πρώτου πρωθυπουργού της Ινδίας και συναγωνιστή του Μαχάτμα Γκάντι στον αγώνα της ανεξαρτησίας.

Ως πολιτικός, ξεκίνησε την καριέρα της το 1964, μετά το θάνατο του πατέρα της και κατόπιν πιέσεων των στελεχών του Κόμματος του Κογκρέσου που ο ίδιος είχε ιδρύσει. Πολύ γρήγορα έφτασε στα ανώτατα αξιώματα της Ινδίας, καθώς μετά το θάνατο του

πρωθυπουργού Σάστρι το 1966 ανέλαβε την αρχηγία του κόμματος και την πρωθυπουργία. Η Ίντιρα Γκάντι ξεχώριζε όχι μόνο για τις πολιτικές της ικανότητες, αλλά και για τον δυναμισμό της, σε μια πατριαρχική κοινωνία όπου η θέση της γυναίκας ήταν στο σπίτι.

Ως πολιτικός, ξεκίνησε την καριέρα της το 1964, μετά το θάνατο του πατέρα της και κατόπιν πιέσεων των στελεχών του Κόμματος του Κογκρέσου που ο ίδιος είχε ιδρύσει. Πολύ γρήγορα έφτασε στα ανώτατα αξιώματα της Ινδίας. Δύο σωματοφύλακες της Ίντιρα Γκάντι, τη δολοφόνησαν στις 31 Οκτωβρίου 1984.

Μπεναζίρ Μπούτο

Γεννήθηκε στο Πακιστάν στις 21 Ιουνίου του 1953. Ήταν σύζυγος του πολιτικού Ασίφ Αλί Ζαρντάρι, με τον οποίο απέκτησε τρία παιδιά. Ο πατέρας της ήταν ο Ζουλφικάρ Αλί Μπούτο, πολιτικός και μετέπειτα πρόεδρος και πρωθυπουργός του Πακιστάν. Σπούδασε οικονομικά, νομικά και φιλοσοφία στο Χάρβαρντ και στην Οξφόρδη. Κατά την επιστροφή της στο Πακιστάν, δεν επιθυμούσε να ασχοληθεί με την πολιτική.

Το 1977, ο στρατηγός Ζούα Ουλ Χακ, καταλαμβάνει την εξουσία με πραξικόπημα. Κατ' εντολή του, συλλαμβάνουν τον πατέρα της, και τον εκτελούν. Συλλαμβάνουν και την ίδια, και την κρατούν φυλακισμένη σε απομόνωση. Όταν αφήνεται ελεύθερη, πηγαίνει στην Αγγλία, και γίνεται ηγέτης, εν εξορία, του Λαϊκού Κόμματος του Πακιστάν, που είχε ιδρύσει ο πατέρας της.

Μετά την ανατίναξη του αεροπλάνου που επέβαινε ο στρατηγός-πρόεδρος, η Μπεναζίρ επιστρέφει στην πατρίδα της και διατελεί αντιπρόεδρος της χώρας. Δύο χρόνια μετά, το 1988, εκλέγεται πρωθυπουργός του Πακιστάν και γίνεται η πρώτη γυναίκα πρωθυπουργός σε Ισλαμική χώρα!

Εκλέγεται για δεύτερη φορά πρωθυπουργός το 1993.

Τρία χρόνια αργότερα, η ιστορία επαναλαμβάνεται, καθώς ο σύζυγός της, το διάστημα αυτό, χρημάτισε υπουργούς για θέματα περιβάλλοντος. Έτσι, η Μπεναζίρ, και πάλι, αποπέμπεται από την κυβέρνηση, και ζει εξόριστη στο Λονδίνο και στο Ντουμπάι.

Επιστρέφει στο Πακιστάν το 2007, όταν η κυβέρνηση αποσύρει τις κατηγορίες που εκκρεμούσαν εις βάρος της, και που ποτέ δεν αποδείχτηκαν. Την ημέρα της επιστροφής της, καμικάζι επιτίθονται με βόμβα, και σκοτώνονται 140 άτομα.

Η Μπεναζίρ ετοιμάζεται να συμμετάσχει στις επερχόμενες εκλογές.

Σε προεκλογική της συγκέντρωση, τραυματίζεται από καμικάζι, και την ίδια ημέρα, υποκύπτει στα τραύματά της.

Καλλιρρόη Παρρέν

Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο το 1861 αλλά εγκαταστάθηκε και έμεινε στην Αθήνα. Αρχικά φοίτησε στο σχολείο Σουρμελή και στην συνέχεια στη Γαλλική σχολή των Καλογραιών στον Πειραιά. Το 1878 πήρε το πτυχίο της δασκάλας από το Αρσάκειο. Στη συνέχεια ανέλαβε διευθύντρια του Παρθεναγωγείου της ελληνικής κοινότητας Οδησσού.

Έχοντας την υποστήριξη του συζύγου της Ιωάννη Παρρέν, ο οποίος την ενθάρρυνε στους αγώνες της, αποφάσισε να ακολουθήσει το επάγγελμα της δημοσιογραφίας.

Έτσι η πρώτη Ελληνίδα φεμινίστρια διεκδικεί και τον τίτλο της πρώτης Ελληνίδας δημοσιογράφου και εκδότριας όταν το 1888 άρχισε να εκδίδει την εβδομαδιαία εφημερίδα Εφημερίς των κυριών, που συντάσσονταν αποκλειστικά από γυναίκες. Η εφημερίδα αυτή

συνέχισε να εκδίδεται για τριάντα σχεδόν χρόνια μέχρι το 1918 όταν η Καλλιρρόη εξορίστηκε στην για τα πολιτικά της φρονήματα. Στόχος της εφημερίδας ήταν να εισάγει και στην Ελλάδα τους φεμινιστικούς προβληματισμούς που ήδη απασχολούσαν τις γυναίκες των δυτικοευρωπαϊκών κρατών και να αφυπνίσει τις συνειδήσεις των γυναικών της τότε εποχής.

Η Καλλιρρόη Παρρέν έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην κατοχύρωση του δικαιώματος του **εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις γυναίκες**. Η πρώτη της προσπάθεια έγινε το 1895, όταν απευθύνθηκε στον τότε πρωθυπουργό Χ. Τρικούπη, ζητώντας την κατοχύρωση των πολιτικών δικαιωμάτων των γυναικών. Αργότερα, το 1921 διοργάνωσε το δεύτερο γυναικείο συνέδριο στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα να πείσει τον τότε πρωθυπουργό Δ. Γούναρη να τοποθετηθεί προσωπικά υπέρ την χορήγησης ψήφου. Η κατοχύρωση του δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες άργησε πολύ να χορηγηθεί και η Καλλιρρόη Παρρέν είχε τη ατυχία να μην δει ποτέ το όνειρό της για τη γυναικεία χειραφέτηση να γίνεται πραγματικότητα στην πολιτική σκηνή της χώρας.

Εβίτα Περόν

Η Εύα Περόν γεννήθηκε το 1919 σε μια φτωχή επαρχία της Αργεντινής. Βρέθηκε σε νεαρή ηλικία στην πρωτεύουσα και εργάστηκε ως ηθοποιός στο ραδιόφωνο. Το 1944 γνώρισε τον χαρισματικό Χουάν Περόν, ιστορικό ηγέτη της χώρας της Αργεντινής και τον παντρεύτηκε την επόμενη χρονιά, το 1945. Η ίδια έχει πει πως η πιο ευτυχισμένη μέρα της ζωής της ήταν όταν γνώρισε τον σύζυγο της, σε μια φιλανθρωπική εκδήλωση στο Σαν Χουάν. Υπήρξε πρώτη κυρία της Αργεντινής από το 1946 έως και το θάνατο της το 1952, όπου και διηύθυνε τα υπουργεία Εργασίας και Υγείας, ίδρυσε το φιλανθρωπικό Ίδρυμα Εύα Περόν και διηύθυνε το πρώτο γυναικείο πολιτικό κόμμα μεγάλης κλίμακας της χώρας, το Γυναικείο Περονικό Κόμμα. Ο Χουάν Περόν σύστηνε την Εβα στους κύκλους του, φιλικούς και πολιτικούς και της επέτρεπε να είναι στο πλευρό του σε σημαντικές συναντήσεις του με συμβούλους και μέλη της κυβέρνησης, κάτι που κατέκριναν πολλοί την εποχή εκείνη.

Το 1952, λίγο πριν το θάνατό της από καρκίνο στην ηλικία των 33 ετών, η Εύα Περόν έλαβε από το Κογκρέσο της Αργεντινής τον επίσημο τίτλο του Πνευματικού Ηγέτη του Έθνους. Λέγεται ότι ήταν ο πρώτος άνθρωπος στην Αργεντινή που υπεβλήθη σε χημειοθεραπείες. Πρόσφατα δημοσιεύματα εφημερίδας αναφέρουν πως είχε υποβληθεί σε λοβοτομή, λίγο πριν το θάνατο της, για να γλυτώσει τους πόνους.

Λίγο πριν φύγει από τη ζωή είχε πει «**Θα πεθάνω μα θα επιστρέψω και θα είμαι χιλιάδες**».

Λίνα Τσαλδάρη

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1887 και ήταν κόρη του ιστορικού και Πρωθυπουργού της Ελλάδος Σπυρίδωνα Λάμπρου που έλκυε την καταγωγή του απ' το χωριό Καλαρρύτες του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων.

Έχει συνδέσει το όνομα της με **τους αγώνες για ισότητα των δυο φύλων και για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών**. Ήταν γυναίκα του Παναγή Τσαλδάρη που διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας και ο οποίος ήταν ένας από τους μεγαλύτερους αντιπάλους του Βενιζέλου.

Ανέπτυξε σημαντική κοινωνική δράση, ιδιαίτερα στις δύσκολες ώρες της Κατοχής, αλλά και αργότερα, μέχρι την είσοδό της στην πολιτική. Εξελέγη βουλευτής με την ΕΡΕ υπό τον Κ.

Καραμανλή το 1956, στις πρώτες βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα κατά τις οποίες ψήφισε και ο γυναικείος πληθυσμός.

Ως **Υπουργός Κοινωνικής Προνοίας** ανέπτυξε σημαντική δραστηριότητα, τόσο για την βελτίωση της κοινωνικής μέριμνας, όσο και της αναβάθμισης του ρόλου της γυναίκας στην ελληνική κοινωνία.

Το έτος **1952** η Λίνα Τσαλδάρη εκπροσωπεί την Ελλάδα στην "Επιτροπή της Θέσης της Γυναίκας" του ΟΗΕ που πίεζε προς την κατεύθυνση της ισότητας. Πέθανε από εγκεφαλικό επεισόδιο, μία ημέρα πριν τη διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών του 1981, στις 17 Οκτωβρίου.

11. Ελένη Σκούρα

Γεννήθηκε το 1896 στον Βόλο, όπου και περάτωσε τα γυμνασιακά μαθήματα. Το 1915 εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη με την οικογένειά της και σπούδασε φωνητική μουσική. Το 1950 έλαβε το πτυχίο της Νομικής και άρχισε να δικηγорεί μετά του συζύγου της Δημητρίου Σκούρα. Στην πολιτική αναμίχθηκε το 1951, όταν ανέλαβε το τμήμα γυναικών του *Ελληνικού Συναγερμού* στη Θεσσαλονίκη, ενόψει και της παροχής του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις γυναίκες. Στις 7 Δεκεμβρίου 1952 πέθανε ο τοπικός «συναγερμικός» βουλευτής Βασίλειος Μπακονίκας. Το κόμμα του Αλέξανδρου Παπάγου κυριαρχούσε τότε στην πολιτική σκηνή, έχοντας κατακτήσει άνετη κοινοβουλευτική πλειοψηφία στις εκλογές της 16ης Νοεμβρίου 1952. Επιλαχών βουλευτής δεν υπήρχε, επειδή οι εκλογές είχαν διενεργηθεί με το πλειοψηφικό σύστημα κι έτσι χρειάστηκε να γίνει αναπληρωματική εκλογή.

Αυτή προκηρύχθηκε για τις 18 Ιανουαρίου 1953 και ο Παπάγος όρισε ως υποψήφια του κόμματός του την Ελένη Σκούρα, έχοντας τη βεβαιότητα ότι η πρώτη ελληνίδα βουλευτής θα ανήκει στην παράταξή του.

Στις 13 Ιανουαρίου 1953 η Ελένη Σκούρα ορκίζεται και εκφωνεί τον παρθενικό της κοινοβουλευτικό λόγο. Ο πρόεδρος της Βουλής, Ιωάννης Μακρόπουλος, την προσφωνεί «κυρία βουλευτίδα», με αποτέλεσμα να προκληθεί συζήτηση, αν ο όρος αυτός θα καθιερωθεί για τις γυναίκες μέλη του ελληνικού κοινοβουλίου.

Η Ελένη Σκούρα παρέμεινε βουλευτής έως το 1956 και ανέπτυξε κοινοβουλευτική δράση στους τομείς των κοινωνικών και γυναικείων θεμάτων. Τιμήθηκε με το Στρατιωτικό Μετάλλιο Εξαιρέτων Πράξεων και τον Ταξιάρχη του Βασιλικού Τάγματος Ευποιίας. Πέθανε σε βαθύ γήρας, στις 4 Φεβρουαρίου 1991.

B)Γυναίκες και επιστήμη

Αν και πέρασε ένας αιώνας και πλέον από τη βράβευση της Μαρίας Κιουρί με το βραβείο Νόμπελ, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ε.Ε, η συντριπτική πλειοψηφία των θέσεων των τακτικών καθηγητών στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα, ανήκουν στο λεγόμενο «ισχυρό φύλο» και μόνο το 15% στις γυναίκες και αυτό παρά το γεγονός ότι στο σχολείο οι γυναίκες εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά επιτυχίας από τους άνδρες σε όλα τα κράτη-μέλη και αντιπροσωπεύουν το 59% του συνόλου των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης σήμερα οι γυναίκες στις χώρες της Ε.Ε αποτελούν τη μειοψηφία μεταξύ των πτυχιούχων πανεπιστημίου σε τομείς όπως τα μαθηματικά και η τεχνολογία υπολογιστών. Αναμφίβολα η μειωμένη εκπροσώπηση των γυναικών στους τομείς των θετικών και φυσικών επιστημών δεν οφείλεται μόνο στα εμπόδια που τοποθετεί στην πορεία τους η ανδροκρατούμενη κοινωνία αλλά και στις εσωτερικευμένες απαγορεύσεις, αντιλήψεις και επιλογές που συνδέονται με αξίες που ορίζουν την έννοια της «θηλυκότητας». Παρόλα αυτά, στην πορεία της ανθρωπότητας και της επιστημονικής εξέλιξης, θα ήταν άδικο, να μην αναγνωρίσουμε τον ιδιαίτερα καθοριστικό ρόλο των γυναικών, οι οποίες παρά τα ταμπού, τις απαγορεύσεις, τις προκαταλήψεις – και σε εποχές που οι γυναικείοι ρόλοι ήταν συνδεδεμένοι μόνο με τον ιδιωτικό χώρο, την αναπαραγωγή και την ανατροφή των παιδιών- διακρίθηκαν ως επιστήμονες σε διάφορους τομείς και έμειναν στην ιστορία, με συνέπεια η βαθειά εδραιωμένη στερεοτυπική αντίληψη ότι «Η Επιστήμη προάγεται και υπηρετείται από άνδρες και τα επιτεύγματά της είναι αποτέλεσμα της ανδρικής σκέψης», να κλονίζεται σοβαρά στη σύγχρονη εποχή. Ο κατάλογος των γυναικών που έβαλαν το λιθαράκι τους για τη δημιουργία γνώσης, για την εξέλιξη της επιστήμης είναι τεράστιος, αν και αντιμετωπίζονται πολλές φορές από την ιστορία ως η εξαίρεση στον κανόνα.

Στη συνέχεια θα σας παρουσιάσουμε μερικές από τις αξιοθαύμαστες και αξιομνημόνευτες γυναίκες που άφησαν το αποτύπωμά τους στην ιστορία των επιστημών

Η **Υπατία** η πρώτη γυναίκα επιστήμονας, έζησε τον 4ο αιώνα μ.Χ και είναι γνωστή ως «Υπατία η γεωμετρική». Ήταν νεοπλατωνική φιλόσοφος και μαθηματικός. Ασχολήθηκε επίσης με την αστρονομία και τη μηχανική. Ήταν η πρώτη γυναίκα δασκάλα φιλοσοφίας στην Αλεξάνδρεια που ήταν επικεφαλής της εκεί σχολής των Πλατωνιστών. Αποτέλεσε πόλο έλξης για τους διανοούμενους της εποχής και

ενώ έγραψε πολλά έργα, δε σώζονται παρά μόνο αναφορές για αυτά. Επειδή η δράση της θεωρήθηκε επικίνδυνη για την εξάπλωση του χριστιανισμού, καλλιεργήθηκε κλίμα εναντίον της που οδήγησε στη βίαιη δολοφονία της από τον όχλο ή από ομάδες φανατικών μοναχών. Παρότι η ίδια είχε πολλούς φίλους χριστιανούς, προτίμησε να μείνει πιστή στις αρχαιοελληνικές παραδόσεις. Το μανιασμένο πλήθος την ξεγύμνωσε και τη πετροβόλησε μέχρι θανάτου. Το πτώμα της διαμελίστηκε και κάηκε στην πυρά. Ηθικός αυτουργός θεωρήθηκε ο επίσκοπος της Αλεξάνδρειας Κύριλλος.

Μαρία Κιουρί

Η Μαρία Σαλώμη Σκουοντόφσκα-Κιουρί (1867 – 1934) ήταν Γαλλίδα φυσικός και χημικός πολωνικής καταγωγής. Σε συνεργασία με το σύζυγό της, Πιερ Κιουρί, ανακάλυψε το ράδιο και μελέτησε τα φαινόμενα της ραδιενέργειας. Ανακάλυψε επίσης το πολώνιο και υπήρξε η πρώτη γυναίκα που έγινε Καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο της Σορβόνης, ενώ τιμήθηκε δυο φορές με το Βραβείο

Νόμπελ για τη Φυσική (1903) και τη Χημεία (1911). Όντας η πιο φημισμένη γυναίκα επιστήμων της εποχής της, ήταν γνωστή επίσης και ως Μαντάμ Κιουρί.

Η Μαρία Σκουοντόφσκα μαζί με τα τέσσερα αδέρφια της μεγάλωσε σε δύσκολη εποχή για την Πολωνία αφού δεν είχαν περάσει πολλά χρόνια από την αποτυχημένη επανάσταση του 1863. Από μικρή ξεχώριζε στο σχολείο για τις ικανότητες της, κυρίως στην φυσική και στα μαθηματικά. Η δυστυχία όμως δεν άργησε να χτυπήσει την πόρτα της οικογένειάς της. Το 1874 ήταν δύσκολη χρονιά, καθώς η μητέρα της πήγε στη Νίκαια για θεραπεία από φυματίωση και τον ίδιο χρόνο ο πατέρας της έπεσε σε κυβερνητική δυσμένεια, με αποτέλεσμα να μειωθεί ο μισθός του και να του αφαιρεθεί το διαμέρισμα που του είχε παραχωρηθεί. Δύο χρόνια αργότερα η αδελφή της, Σοφία, πέθανε από τύφο, ενώ το 1878 η μητέρα της, Μαρία, απεβίωσε. Παρ' όλες τις κακουχίες η Μαρία Σκουοντόφσκα συνέχισε τις σπουδές της σε κρατικό γυμνάσιο και αποφοίτησε με επιτυχία. Εκείνη την εποχή δεν επιτρεπόταν η φοίτηση γυναικών στα πολωνικά πανεπιστήμια, με αποτέλεσμα να πρέπει να μετακομίσει στο εξωτερικό. Όμως η φτώχεια της οικογένειας την ανάγκασε να αναζητήσει εργασία ως γκουβερνάντα και δασκάλα σε πλούσιες οικογένειες, ενώ ταυτόχρονα, μαζί με τη φίλη της Μαρία Ρακόφσκα και τις δύο αδελφές της, παρακολούθησε μαθήματα στο παράνομο «Ιπτάμενο Πανεπιστήμιο».

Σπουδές

Το 1891, σε ηλικία 24 ετών, μετακόμισε στο σπίτι της μεγαλύτερης αδελφής της, Μπρονισουάβα, στο Παρίσι για να παρακολουθήσει μαθήματα στη σχολή Θετικών επιστημών του πανεπιστημίου της Σορβόνης. Τα φοιτητικά της χρόνια ήταν δύσκολα λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζε. Τελικά η Μαρία Σκουοντόφσκα αποφοίτησε από το πανεπιστήμιο της Σορβόνης με τα πτυχία των μαθηματικών, της χημείας και της φυσικής.

Το 1895 η Μαρία αποδέχθηκε την πρόταση γάμου του Πέτρου Κιουρί και παντρεύτηκαν με πολιτικό γάμο στο δημαρχείο του Παρισιού. Ο μήνας του μέλιτος που ακολούθησε ήταν μάλλον ασυνήθιστος αφού πραγματοποίησαν τον γύρο της Γαλλίας με ποδήλατα. Από τότε η Μαρία Σκουοντόφσκα απέκτησε το επώνυμο *Κιουρί*, με το οποίο έγινε ευρέως γνωστή. Στις 12 Σεπτεμβρίου

του 1897 απέκτησαν την κόρη τους Ειρήνη και το 1903 την δεύτερη κόρη τους, Εύα. Μετά τον γάμο της με τον Πιέρ Κιουρί η Μαρία συνέχισε τις επιστημονικές έρευνές της. Χαρακτηριστικό στην ανατροφή που έδωσε στις κόρες της, είναι ότι δεν τις ώθησε σε καμία θρησκεία αφήνοντας αυτές να επιλέξουν.

Το 1912 η Μαρία Κιουρί χειρουργήθηκε στα νεφρά. Από το 1933 η υγεία της είχε κλονιστεί σημαντικά λόγω της έκθεσής της στην ραδιενέργεια. Έτσι, στις 4 Ιουλίου του 1934 η Μαρία Κιουρί απεβίωσε (έπασχε από λευχαιμία), αφήνοντας πίσω της πραγματικά μεγάλο έργο. Ενταφιάστηκε δίπλα στον άντρα της στο κοιμητήριο του Σο. Το 1995 τα οστά της μεταφέρθηκαν στο Πάνθεον, το μαυσωλείο στο οποίο βρίσκονται θαμμένοι οι «μεγάλοι άνδρες» της Γαλλίας. Η Μαρία Κιουρί θεωρείται από τον καθηγητή της Ιατρικής Πιερ Ρεγκό ένα από τα πρώτα θύματα της ραδιενέργειας.

Σημαντική είναι η προσφορά της στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο ακτίνων Χ, έτσι ώστε να εντοπίζονται τα θραύσματα και οι σφαίρες που ήταν καρφωμένες στα σώματα των στρατιωτών. Υπολογίζεται ότι η ίδια, με τα χρήματα που είχε συγκεντρώσει από τα δύο βραβεία Νόμπελ, έστησε περίπου 250 ακτινολογικούς θαλάμους στα πολεμικά μέτωπα.

Η Λίζε Μάιτνερ (1878 - 1968)

Ήταν Αυστριακή φυσικός, η οποία εργάστηκε στον τομέα της Πυρηνικής Φυσικής και της πυρηνικής ακτινοβολίας. Μαζί με τους Όττο Χαν (Otto Hahn) και Φριτς Στράσμαν (Fritz Strassman) υπήρξαν οι πρώτοι που αντιλήφθηκαν ότι ο πυρήνας του ουρανίου είναι δυνατόν να διασπαστεί όταν "βομβαρδιστεί" με νετρόνια.^[1]

Για το επίτευγμα αυτό ο Χαν τιμήθηκε, το 1944, με το Βραβείο Νόμπελ Χημείας, ενώ η Μάιτνερ παραγκωνίστηκε από την επιτροπή απονομής του Βραβείου.^{[2][3]} Προς τιμήν της, το υπερουράνιο στοιχείο με ατομικό αριθμό 109 ονομάστηκε "Μαϊτνέριο"

Η Λίζε Μάιτνερ ήταν Αυστριακή φυσικός, η οποία εργάστηκε στον τομέα της Πυρηνικής Φυσικής και της πυρηνικής ακτινοβολίας.

Μάχη Παπανικολάου

Σύζυγος του Γεωργίου Παπανικολάου του κορυφαίου γιατρού με την παγκόσμια ακτινοβολία, του οποίου η πρωτοποριακή κυτταροδιαγνωστική μέθοδος έγινε γνωστή με τις ιατρικές συντμήσεις «Pap smear» (επίχρισμα Παπανικολάου). Η μέθοδος αυτή που έλαβε προς τιμή του την ονομασία «Μέθοδος Παπανικολάου» ή «Τεστ Παπανικολάου» και κατά συγκοπή «Τεστ Παπ» άνοιξε ευρείς νέους ορίζοντες στην ιατρική έρευνα στη γενετήσια φυσιολογία και ενδοκρινολογία και ειδικότερα στην πρόληψη του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας.

Κόρη του αξιωματικού Μαυρογένη, η Μάχη στα νεανικά της χρόνια παραθέριζε με την οικογένεια της στην **Κύμη**. Εκεί γνωρίστηκε με τον Γ. Παπανικολάου, που σύντομα την ξεχώρισε για τα χαρίσματα και τον δυναμικό της χαρακτήρα.

Παντρεύτηκαν το 1910 και από τότε ακολούθησαν μία κοινή πορεία που άρχισε με δυσκολίες, συνεχίστηκε με μόχθο και αγώνες για να καταλήξει σ' ένα δημιουργικό έργο καταξιωμένο με την παγκόσμια αναγνώριση. Στον μακρύ και επίπονο αυτό δρόμο, η Μάχη αφοσιωμένη και ακούραστη σύντροφος, υπηρέτησε το έργο που ο μεγάλος ερευνητής έταξε για σκοπό της ζωής του με όλες της τις δυνάμεις.

Δέχθηκε να μη δημιουργήσει οικογένεια για να είναι απερίσπαστη όταν εκείνος την χρειαζόταν στο εργαστήριο, στο γραφείο, στο σπίτι.

Ήταν εξαιρετική οικοδέσποινα, μα παράλληλα συμμετείχε καθημερινά στον εξαντλητικό ρυθμό εργασίας του αδιάκοπα για μισό περίπου αιώνα ακολουθούσε ο σύζυγός της κατά το διάστημα των ερευνών του στο Πανεπιστήμιο Κορνέλλ της Ν. Υόρκης.

Το **καλοκαίρι του 1957** αποφάσισαν να κάνουν τις πρώτες τους μετά 44 χρόνια διακοπές στην Ελλάδα!

Κατά την επιστροφή τους στην Αμερική, ο Γ. Παπανικολάου πήρε την απόφαση να

μεταφέρει τις δραστηριότητες του στο Μαϊάμι της Φλόριδας για να οργανώσει τον Ινστιτούτο καρκινικών ερευνών στο οποίο είχαν δώσει το όνομά του. Όμως δεν πρόλαβε. Έφυγε ξαφνικά από την ζωή τον Φεβρουάριο του 1962.

Η Μάχη δεν θέλησε να απομακρυνθεί, παρόλο που η ζωή της στο νέο περιβάλλον ήταν ιδιαίτερα θλιβερή μετά τον θάνατο του συντρόφου της. Με την συνέπεια που την χαρακτήριζε σε όλη της τη ζωή, έμεινε εκεί να παρακολουθεί την εξέλιξη του Ινστιτούτου, μέχρι τη στιγμή που οι δυνάμεις της πλέον της εγκατέλειψαν.

Πέθανε στις 13 Οκτωβρίου 1982 σε ηλικία 92 ετών. Θα πρέπει να σημειωθεί πως το όνομα **“Μάχη”** δεν ήταν εύκολο να προφερθεί στα αγγλικά. Για τον λόγο αυτό σύντομα το ζεύγος Παπανικολάου υιοθέτησε το **“Mary”**, τιμώντας έτσι και την ημέρα γέννησης της Μάχης (15 Αυγούστου).

Σοφί Ζερμέν(1776-

Η ιστορία της είναι συγκινητική και εντυπωσιακή.

Γεννήθηκε την 1η Απριλίου του 1776.

Η εποχή που αναπτύσσεται το ειδύλλιο της Ζερμέν με τη θεωρία των αριθμών συμπίπτει με την κατάληψη της Βαστίλης ενώ η μελέτη της για το διαφορικό λογισμό επισκιάζεται από την περίοδο της

τρομοκρατίας.

Τίποτε όμως δεν είναι πιο δυνατό από την αγάπη της για τα Μαθηματικά στα οποία και αυτή αφιερώνει όλη της τη ζωή δίχως να παντρευτεί.

Ο πατέρας της αν και εύπορος προσπαθεί να την αποτρέψει από αυτήν την ολοκληρωτική ενασχόληση και μελέτη των μαθηματικών. Έτσι κρύβει από αυτήν κεριά και οτιδήποτε άλλο θερμαντικό στοιχείο θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει η Ζαριών για την αδιάκοπη μελέτη της.

Όμως η Ζερμέν επιμένει, διατηρεί κρυφό μπαούλο με κεριά και τυλίγει το σώμα της με τα κλινοσκεπάσματα για να μην κρυώνει καθώς μελετάει.

Μάλιστα, παρ' ότι έκανε πολύ κρύο και το μελάνι της γραφής πάγωνε, η Σόφη επέμενε να γράφει πείθοντας και τους γονείς της που αποφασίζουν τελικά να της δώσουν την ευχή τους. Το 1794 ιδρύεται στο Παρίσι η Ακαδημία των Αρίστων (Ecole polytechnique) με προορισμό την εκπαίδευση μαθηματικών και άλλων κορυφαίων επιστημόνων στην υπηρεσία του έθνους.

Για τη Σόφη Ζερμέν είναι η κατάλληλη σχολή αλλά υπάρχουν τα γνωστά στεγανά που δημιουργούν οι επικρατούσες αντιλήψεις. Ο έρωτάς της όμως για τα μαθηματικά είναι τόσο μεγάλος, ώστε ξεπερνά και αυτό το εμπόδιο. Καταφέρνει να χρησιμοποιεί την ταυτότητα ενός φοιτητή ονόματι Λε Μπλάν που είχε φύγει από το Παρίσι. Το πανεπιστήμιο τυπώνει σημειώσεις και ασκήσεις, τις οποίες η Σ. Ζερμέν καταφέρνει να παίρνει και στέλνει στη σχολή τις λύσεις και τις απαραίτητες εργασίες οι οποίες εντυπωσιάζουν τη σύγκλητο, δεδομένου ότι μέχρι τώρα είχαν συνηθίσει από τον κ. Λε Μπλάν να παίρνουν λύσεις λανθασμένες και προχειρογραμμένες.

Η θεαματική αυτή μεταμόρφωση του σπουδαστή κ. Λε Μπλάν, αναγκάζει τον κορυφαίο μαθηματικό Λανγκράνζ να τον καλέσει προς συνάντηση οπότε και αναγκαστικά η Σόφη Ζερμέν του αποκαλύπτει το μυστικό της. Ο μεγάλος μαθηματικός αν και μένει άναυδος από το γεγονός, εντυπωσιάζεται, υποκλίνεται με δέος μπροστά σ' αυτή την γυναικεία προσωπικότητα και γίνεται φίλος της και υποστηρικτής της.

Έτσι, η σπουδαία αυτή μαθηματικός συνεχίζει με περισσότερη αυτοπεποίθηση το έργο της και στην πορεία «συναντά» το τελευταίο θεώρημα του Φερμά με το οποίο ασχολείται αρκετά χρόνια κάνοντας σημαντικά βήματα για την επίλυσή του.

Στη διάρκεια της προσπάθειας αυτής αλληλογραφεί με το όνομα του κ. Λε Μπλάν με τον κορυφαίο μαθηματικό Καρλ Φρίντριχ Γκάους (Carl Friedrich Gauss).

Αξίζει να σημειωθεί ότι επέλεξε την συνεργασία με τον Gauss επειδή είχε καταλάβει την αξία

του μελετώντας το έργο του «Αριθμητικές έρευνες», το οποίο και την καταγοήτευσε.

Μέσω αυτής της αλληλογραφίας ο κ. Λε Μπλάν αποκτά μεγάλο σεβασμό και εκτίμηση και από

τον κορυφαίο μαθηματικό. Όταν ο Gauss ανακαλύπτει πως πρόκειται για την Σ. Ζερμέν, τη μέρα των γενεθλίων του, της στέλνει την ακόλουθη επιστολή: «.....Ωστόσο πώς να σας περιγράψω τον θαυμασμό και την έκπληξή μου όταν είδα τον κ. Λε Μπλάν, τον οποίον υποληπτόμουν να αυτομεταμορφώνεται σε τούτη τη λαμπρή προσωπικότητα – ένα φωτεινό παράδειγμα το οποίο δυσκολεύτηκα να πιστέψω.....». Λίγο παρακάτω συνεχίζει : «Όμως, όταν ένα άτομο που ανήκει στο φύλο, το οποίο σύμφωνα με τα ήθη και τις προκαταλήψεις μας, πρέπει να αντιμετωπίσει απείρως περισσότερες δυσκολίες από τους άνδρες για να εξοικειωθεί με αυτές τις ακανθώδεις έρευνες, καταφέρνει τελικά να υπερπηδήσει τα εμπόδια και να διαπεράσει τα πλέον σκοτεινά τμήματά τους, τότε δίχως αμφιβολία η γυναίκα αυτή έχει ακμαίο ηθικό, καταπληκτικά χαρίσματα και ανώτερη ευφυΐα» Σε άλλη επιστολή προς τον υποτιθέμενο κ. Λε Μπλάν θα γράψει «είμαι πολύ χαρούμενος που η αριθμητική βρήκε στο πρόσωπό σας ένα τόσο ικανό φίλο».

Αυτά τα λόγια των επιστολών του Gauss έγιναν η κινητήριος δύναμη για την Σ. Ζερμέν η οποία έκανε σπουδαία βήματα στην απόδειξη του τελευταίου θεωρήματος του Φερμά. Η δύναμη αυτή σταμάτησε να ενεργεί όταν η Ζερμέν δεν έπαιρνε απαντήσεις από την αλληλογραφία με τον Gauss , επειδή αυτός είχε διοριστεί καθηγητής αστρονομίας στο Göttingen και αναγκαστικά είχε εγκαταλείψει το ενδιαφέρον του για τη θεωρία των αριθμών. Ίσως αν δεν είχε συμβεί τούτο να είχαμε την λύση του θεωρήματος του Φερμά 150 χρόνια πριν.

Βέβαια η συμβολή της κ. Ζερμέν στην απόδειξή του αναγνωρίστηκε από όλο τον κόσμο και γι' αυτό το λόγο τιμήθηκε με το μετάλλιο του ινστιτούτου της Γαλλίας.

Μετά από αυτή την εξέλιξη η Σ. Ζερμέν χάνει την αυτοπεποίθησή της, εγκαταλείπει τα καθαρά μαθηματικά και συνεχίζει τη σταδιοδρομία της ως φυσικός.

Παρά τις προκαταλήψεις που συναντά και σ' αυτό το χώρο, καταφέρνει να διαπρέψει με την πραγματεία της για τις ταλαντώσεις ελαστικών πλακών, που έθεσε τα θεμέλια της σύγχρονης θεωρίας της ελαστικότητας.

Μία άλλη μοναδικότητα που πέτυχε η σπουδαία αυτή προσωπικότητα ήταν να είναι η μοναδική γυναίκα που είχε το δικαίωμα να παρακολουθεί διαλέξεις της Ακαδημίας της Γαλλίας χωρίς να είναι σύζυγος κάποιου Ακαδημαϊκού. Η Σ. Ζερμέν

είχε στείλει το πρώτο της γράμμα στον Gauss σε ηλικία 20 χρονών και στην ηλικία των 54 αποκαθιστά τη διακοπέισα συνεργασία τους. Ο Gauss πείθει το πανεπιστήμιο του Göttingen να τιμηθεί η Σ. Ζερμέν με ένα τιμητικό τίτλο. Αυτήν όμως την μοναδικότητα δεν θα προλάβει να την αποκτήσει η Σ. Ζερμέν. Πεθαίνει από καρκίνο του μαστού το 1831, σε ηλικία 55 ετών.

Στο πιστοποιητικό θανάτου της χαρακτηρίζεται ανύπαντρη και ανεπάγγελτη. Και δεν σταματάει εδώ η αδικία και η προκατάληψη της Γαλλίας για την κορυφαία διανοούμενη που γέννησε ποτέ η Γαλλία και που θεωρούνταν το κέντρο των γραμμάτων και των τεχνών την εποχή εκείνη. Όταν ανεγέρθηκε ο πύργος του Άιφελ, για την κατασκευή του οποίου χρησιμοποιήθηκε η πραγματεία της Σ. Ζερμέν περί ελαστικότητας κατά κόρον από τους μηχανικούς, χαραχτήκαν πάνω σ' αυτόν 72 ονόματα σοφών. Το όνομα της ιδιοφυούς αυτής γυναίκας δεν είναι ανάμεσα σ' αυτά.

Βλέπουμε λοιπόν ότι οι υπάρχουσες αντιλήψεις για την γυναίκα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα της στέρησαν τη θέση που της άξιζε ή δικαιούνταν στο χώρο της Μαθηματικής επιστήμης.

Τζέιν Γκούντολ

Γεννήθηκε στο Λονδίνο το 1934 και μεγάλωσε στο Μπόρνμουθ, στις νότιες ακτές της Αγγλίας. Είναι Βρετανίδα ζωολόγος, ανθρωπολόγος και εθνολόγος. Η αγάπη της για τα ζώα ξεκίνησε όταν ήταν μικρό παιδί. Στα 23 της χρόνια, χωρίς ειδική πανεπιστημιακή μόρφωση, με ελάχιστες οικονομίες, ταξίδεψε στην Αφρική. Εκεί γνώρισε τον περίφημο ανθρωπολόγο δρ. Λούις Λίκεϊ, που έγινε μέντοράς της και την ενθάρρυνε να μελετήσει τη συμπεριφορά των χιμπαντζήδων στο φυσικό τους περιβάλλον. Το 1960 έφτασε στην Τανζανία, στο σημερινό Εθνικό Πάρκο του Γκόμπε, και ξεκίνησε την έρευνα που την καθιέρωσε ως έναν από τους σημαντικότερους επιστήμονες στον κόσμο. Πέντε χρόνια αργότερα πήρε διδακτορικό στην Ηθολογία από το Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ. Εδώ και χρόνια αφιερώνει όλο της το χρόνο, ταξιδεύοντας από χώρα σε χώρα, στην προσπάθεια να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο για τους κινδύνους που απειλούν το περιβάλλον και την ίδια μας τη ζωή, και ηγείται της παγκόσμιας

περιβαλλοντικής και ανθρωπιστικής οργάνωσης Roots and Shoots, που απευθύνεται σε παιδιά και εφήβους.

Αμέλια Έρχαρτ (Amelia Earhart)

Αμερικανίδα πρωτοπόρος της αεροπορίας, συγγραφέας και φεμινίστρια. Υπήρξε η πρώτη γυναίκα που διέσχισε πετώντας μόνη τον Ατλαντικό. Η Αμέλια Έρχαρτ (Amelia Earhart) γεννήθηκε στις 24 Ιουλίου 1897 στο Άτκινσον του Κάνσας. Ήταν κόρη του

δικηγόρου Σάμιουελ Έρχαρτ και της Αμέλια Ότις, κόρης δικαστικού της περιοχής. Ως παιδί πέρασε πολλές ώρες σκαρφαλώνοντας στα δέντρα, κυνηγώντας αρουραίους με τουφέκι και συλλέγοντας σπόρους, σκουλήκια και ακρίδες. Έτσι, οι βιογράφοι της δεν δίστασαν να της προσδώσουν τον χαρακτηρισμό του αγοροκόριτσου.

Το 1904, με τη βοήθεια του θείου της, κατασκεύασε μία κεκλιμένη ράμπα και τη στερέωσε στην οροφή του μικρού σπιτιού, που βρισκόταν στον κήπο της οικογένειάς της. Η πρώτη καταγεγραμμένη πτήση της μικρής Αμέλια τελείωσε δραματικά. Βγήκε από το σπασμένο ξύλινο κιβώτιο που είχε χρησιμοποιήσει ως έλκηθρο με μελανιασμένα χείλια, σκισμένο φόρεμα, αλλά και με το αίσθημα της αυτοπεποίθησης. «Είναι ακριβώς όπως το πέταγμα!» αναφώνησε. Μετά την αποφοίτησή της από το γυμνάσιο άρχισε να εργάζεται ως στρατιωτικός νοσοκόμος στον Καναδά, μεσούντος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Το 1919 εγγράφεται στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια για να σπουδάσει ιατρική. Ένα χρόνο αργότερα αλλάζει γνώμη και εγκαταλείπει τις σπουδές της. Στις 28 Δεκεμβρίου 1920 κι ενώ βρίσκεται στην Καλιφόρνια, επισκέπτεται με τον πατέρα της ένα αεροδρόμιο στο Λονγκ Μπιτς. Θα πετάξει για πρώτη φορά στη ζωή της και η δεκάλεπτη εμπειρία της στον αέρα θα της αλλάξει για πάντα τη ζωή.

Αποφασίζει να γίνει πιλότος και στις 3 Ιανουαρίου 1921 αρχίζει μαθήματα. Έξι μήνες αργότερα, αγοράζει ένα μεταχειρισμένο κίτρινο διπλάνο. Στις 22 Οκτωβρίου 1922

πετά με το *Καναρίνι*, όπως ονόμασε το αεροπλάνο της, σε ύψος 14.000 ποδιών, δημιουργώντας παγκόσμιο ρεκόρ για γυναίκες. Στις 15 Μαΐου 1923, γίνεται η 16η γυναίκα με άδεια πιλότου οικονομική καταστροφή της οικογένειάς της και τα προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε επιβράδυναν σημαντικά τα αεροπορικά της σχέδια. Πούλησε το αεροπλάνο της, δούλεψε ως δασκάλα και κοινωνικός λειτουργός, αλλά μέσα της παρέμεινε άσβεστη η φλόγα της περιπέτειας και το πάθος της για τα αεροπλάνα. Τον Απρίλιο του 1928 έλαβε ένα τηλεφώνημα από τον εκδότη και μετέπειτα σύζυγό της Τζορτζ Πάτναμ για να πετάξει ως επιβάτης πάνω από τον Ατλαντικό και να κρατήσει το ημερολόγιο της πτήσης. Η Έρχαρτ δέχθηκε χωρίς δεύτερη κουβέντα κι έτσι έγινε η πρώτη γυναίκα που διέσχισε πετώντας τον Ατλαντικό Ωκεανό (17-18 Ιουνίου 1928). Αποφασισμένη να δικαιώσει τη φήμη που απέκτησε, πέταξε μόνη πάνω από τον Ατλαντικό Ωκεανό, το διήμερο 20-21 Μαΐου 1932, δημιουργώντας ένα νέο γυναικείο αεροπορικό ρεκόρ. Ακολούθησε σειρά πτήσεων κατά μήκος των ΗΠΑ και η ενεργός συμμετοχή της στην προώθηση της επιβατικής αεροπορίας. Παράλληλα υποστήριξε το άνοιγμα της αεροπορίας στις γυναίκες και την κατάργηση της ανδροκρατίας στη νέα αυτή δραστηριότητα. Στις 11 Ιανουαρίου 1935 πραγματοποίησε μόνη της την πτήση από τη Χαβάη στην Καλιφόρνια, απόσταση μεγαλύτερη από αυτήν που χωρίζει την Ευρώπη από τις ΗΠΑ, δημιουργώντας ένα ακόμη αεροπορικό ρεκόρ. Την 1η Ιουνίου 1937 ξεκίνησε την υλοποίηση του πιο φιλόδοξου σχεδίου της, να πραγματοποιήσει τον γύρο του κόσμου με ένα δικινητήριο αεροπλάνο *Λόκχιντ Ηλέκτρα*, με συνοδοιπόρο τον αεροναυτίλο Φρεντ Νούναν. Αφού είχε καλύψει περισσότερο από τα δύο τρίτα της διαδρομής, το αεροπλάνο εξαφανίστηκε στον Κεντρικό Ειρηνικό, κοντά στη διεθνή γραμμή αλλαγής ημερομηνίας. Η Έρχαρτ κηρύχθηκε αγνοούμενη στις 2 Ιουλίου 1937 και θανούσα στις 5 Ιανουαρίου 1939.

Μολονότι η μυστηριώδης εξαφάνισή της προκάλεσε έκτοτε πολλά ερωτηματικά και πολλές εικασίες γύρω από τις συνθήκες του συμβάντος, τα πραγματικά γεγονότα παραμένουν σε μεγάλο βαθμό άγνωστα. Το 1939 κυκλοφόρησε η αυτοβιογραφία της με τίτλο *Soaring Wings (Ορμητικά Φτερά)*, που συνέγραψε μαζί με τον σύζυγό της.

Βαλεντίνα Τερέσκοβα

Η Βαλεντίνα Βλαντιμίροβνα Τερέσκοβα, η πρώτη γυναίκα κοσμοναύτης, γεννήθηκε στις 6 Μαρτίου του 1937 σ' ένα μικρό ρωσικό χωριό, το Μασλενίκοβο. Αφού τελείωσε το σχολείο, έπιασε δουλειά ως εργάτρια σε εργοστάσιο και στη συνέχεια σπούδασε

μηχανικός. Παράλληλα, έλαβε εκπαίδευση αλεξιπτωτιστή σε τοπική αερολέσχη και το 1962 επιλέχθηκε μεταξύ εκατοντάδων υποψηφίων, ως μία από τις πέντε πρώτες γυναίκες του διαστημικού προγράμματος.

Στις 16 Ιουνίου του 1963 η Τερέσκοβα έγινε η πρώτη γυναίκα που ταξίδεψε στο διάστημα, με το Βοστόκ 6. Απογειώθηκε 9:29 το πρωί από το κοσμοδρόμιο Μπαϊκονούρ, όπου και επέστρεψε έπειτα από 2 ημέρες, 22 ώρες και 50 λεπτά, αφού προηγουμένως έκανε 48 περιστροφές γύρω από τη Γη. Σκοπός της αποστολής ήταν να μελετηθεί η λειτουργία του γυναικείου σώματος στο διάστημα.

Παρότι, αρχικώς, υπήρχαν σχέδια για περισσότερες γυναικείες διαστημικές πτήσεις, χρειάστηκαν 19 ολόκληρα χρόνια για να επαναληφθεί μία ανάλογη, από την Σβετλάνα Σαβίτσκογια. Οι υπόλοιπες τέσσερις συνάδελφοί της δεν ταξίδεψαν ποτέ στο διάστημα.

Μετά την ολοκλήρωση της αποστολής της, σπούδασε στη Ακαδημία Ιπταμένων και το 1969 αποφοίτησε ως κοσμομηχανικός. Την ίδια χρονιά, το γυναικείο τμήμα κοσμοναυτών διαλύθηκε. Το 1977 η Τερέσκοβα πήρε διδακτορικό μηχανολογίας. Λόγω της διάκρισής της, προωθήθηκε σε αρκετές πολιτικές θέσεις. Από το 1966 έως το 1974 διετέλεσε μέλος του Ανωτάτου Σοβιέτ, από το 1974 έως το 1989 μέλος του πρεζίντιουμ του Ανωτάτου Σοβιέτ, ενώ από το 1969 έως το 1991 υπήρξε μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος. Το 1997 αποσύρθηκε από τη διαστημική υπηρεσία, κατόπιν προεδρικής εντολής.

Γ) Γυναίκες που διακρίθηκαν σε διάφορους τομείς της Τέχνης ,του Πολιτισμού και των Γραμμάτων

Μαρία Κάλλας (1923 - 1977)

Η Καικυλία Σοφία Άννα Μαρία Καλογεροπούλου, γνωστή ως Μαρία Κάλλας, ήταν Ελληνίδα υψίφωνος και η πλέον γνωστή παγκοσμίως ντίβα της όπερας. Με τα μοναδικά φωνητικά και υποκριτικά της προσόντα ανανέωσε την όπερα και το ρεπερτόριό της, ιδιαίτερα το ιταλικό «μπελκάντο».

Κόρη του φαρμακοποιού Γεωργίου Καλογεροπούλου και της Ευαγγελίας Δημητριάδη γεννήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου του 1923 στη Νέα Υόρκη, όπου οι γονείς της είχαν μετακομίσει προς αναζήτηση καλύτερης τύχης.

Σε ηλικία 11 ετών κέρδισε το πρώτο βραβείο σε διαγωνισμό παιδικών φωνών.

Το 1937, μετά το διαζύγιο των γονέων της,

εγκαταστάθηκε με τη μητέρα της και τη μεγάλη της αδελφή Υακίνθη (Τζάκι) στην Αθήνα, όπου έμεινε μέχρι το 1945. Στο διάστημα παραμονής στην Ελλάδα, όπως αποδείχτηκε εκ των υστέρων, υπήρξε προπαρασκευαστικό αλλά και καθοριστικό για την απόκτηση των μουσικών και υποκριτικών της ταλέντων. Καθοριστική υπήρξε και η επίδραση της μητέρας της στη θεμελίωση της μουσικής της προσωπικότητας, αν και, όπως φαίνεται, η σχέση της υπέρβαρης και άχαρης Μαρίας με τη μητέρα της φαίνεται να ήταν προβληματική.

Το 1945 επέστρεψε ξανά στη γενέτειρά της τη Νέα Υόρκη κοντά στον πατέρα της, τον οποίο είχε να συναντήσει επί οκτώ συναπτά έτη, αλλάζοντας το επίθετό της σε Κάλλας, επειδή υποβαθμίστηκε από τη Διοίκηση της Λυρικής με το πρόσχημα της επιτυχίας της στους φιλόμους κύκλους των κατοχικών δυνάμεων. Στην πραγματικότητα όμως ο κύριος λόγος της ανοιχτής εχθρότητας που αντιμετώπισε στην μετεμφυλιακή Ελλάδα ήταν ο φθόνος ορισμένων συναδέλφων της. Η δεύτερη παραμονή της στην Αμερική διήρκε μέχρι το 1947. Παρά το γεγονός ότι στα δύο αυτά χρόνια δεν σημείωσε επιτυχία και στην ουσία παρέμεινε άνεργη η γνωριμία της με τον βαθύφωνο Νικόλαο Ρότσι-Λεμένι, ο οποίος την παρουσίασε στον παλαίμαχο τενόρο Τζοβάνι Τζενατέλλο, την οδήγησε τελικά στην Ιταλία, όπου θριάμβευσε ως Τζοκόντα το 1947.

Στην Ιταλία, δύο πρόσωπα έπαιξαν κομβικό ρόλο στη ζωή της υπέρβαρης Μαρίας. Ο Μενεγκίνι και ο Σεραφίν. Ο μεσήλικας Ιταλός βιομήχανος Τζοβάνι Μπατίστα Μενεγκίνι, με τον οποίο παντρεύτηκε και έμεινε μαζί του μέχρι το 1959 ήταν βαθύς γνώστης και λάτρης της όπερας και με την οικονομική άνεση που διέθετε εξασφάλισε στη Μαρία τις προϋποθέσεις που ήταν απαραίτητες για την απόλυτη αφοσίωσή της στην τέχνη της. Ο έμπειρος μάεστρος Τούλιο Σεραφίν (1878-1968), ο θεωρούμενος και «επαγγελματίας μάγος», ήταν αυτός που αξιοποίησε την εντυπωσιακό και «προβληματικό» φωνητικό της υλικό και της άνοιξε το δρόμο για

την απογείωση της καλλιτεχνικής της καριέρας αναθέτοντάς της ρόλους που της

ταίριαζαν απόλυτα.

Το 1954 η ευτραφής Κάλλας υποβλήθηκε σε διαιτητική θεραπεία για να χάσει κιλά και να μπορεί να ενσαρκώνει τους ρόλους της, όχι μόνο με τη φωνή της, αλλά και με το παρουσιαστικό της.

Όμως, η εξαντλητική διαίτα στην οποία είχε υποβληθεί και οι φωνητικοί ακροβατισμοί της είχαν επιπτώσεις στην ποιότητα της φωνής της, η οποία σταδιακά άρχισε να αδυνατίζει στις υψηλές νότες.

Τον Αύγουστο του 1956, γνωρίστηκε και σύναψε ερωτικό δεσμό με τον εφοπλιστή Αριστοτέλη Ωνάση, στη διάρκεια μιας καλοκαιρινής κρουαζιέρας. Πίστεψε ότι ο Ωνάσης θα της ζητούσε να παντρευτούν και όταν στις 8 Ιουλίου 1968 εκείνος παντρεύτηκε τη Ζακλιν Μπουβέ-Κέννεντυ, αρχίζει να πέφτει σε κατάθλιψη.

Έκτοτε, η Μαρία Κάλλας κλείστηκε στο διαμέρισμά της στο Παρίσι και τον εαυτό της. Η μεγάλη ντίβα έφυγε από τη ζωή το πρωί της 16ης Σεπτεμβρίου 1977 από καρδιακή προσβολή, σε ηλικία 54 ετών.

Χρονολόγιο

- «1939. Λίγο πριν συμπληρώσει τα 15 της χρόνια, κάνει την πρώτη της εμφάνιση. Ερμηνεύει τον ρόλο της Σαντούτσα στην «Καβαλλερία Ρουσικάννα» σε μαθητική παράσταση του Ωδείου Αθηνών.
- 1940. Τρεις ακόμη μαθητικές εμφανίσεις με το ωδείο: Αντζέλικα στην «Αδελφή Αγγελική» του Πουτσίνι, Αμέλια στο «Μπάλλο ιν μάσκερα», και Αϊντα στην ομώνυμη όπερα του Βέρντι. 1940, 27 Νοεμβρίου. Είναι η πρώτη επαγγελματική της εμφάνιση με την Λυρική Σκηνή. Γίνεται Βεατρίκη στον «Βοκκάκιο» του Σουπέ.
- 1940-1945. Πέντε ακριβώς χρόνια κράτησε η συνεργασία της με την Λυρική Σκηνή. Τραγούδησε «Τόσκα» «Καβαλλερία» την Σμαράγδα στον «Πρωτομάστορα» του Μ. Καλομοίρη, την Μάρθα στον «Κάμπο» του Ντ'Αλμπερ και τη Λεονόρα στον «Φιντέλιο».
- 1947, 3 Αυγούστου. Στην Ιταλία πια η Καλογεροπούλου γίνεται «Κάλλας». Πρώτη εντυπωσιακή εμφάνιση στην Αρένα της Βερόνας με την «Τζιοκόντα»

του Πονκιέλλι. Τον ίδιο χρόνο ερμηνεύει την Ιζόλδη στο Λα Φενίτσε της Βενετίας.

- 1948. Θριαμβεύει με την «Τουραντώ». Τώρα είναι πια διάσημη σε όλο τον κόσμο. Δελεαστικά συμβόλαια της προσφέρουν όλα τα μεγάλα θέατρα και στα 25 της χρόνια βλέπει τη δόξα της να λάμπει μεγαλόπρεπα.
- 1949. Εμφανίζεται στο Μπουένος Αιρες με την «Νόρμα» στο Τέατρο Κολόν.
- 1950. Στο Μεξικό γίνεται Λεονόρα στον «Τραβατόρε», Φιορίλα στον «Τούρκο στην Ιταλία» στη Ρώμη, «Τραβιάτα» στο Κομουνάλε της Φλωρεντίας.
- 1950. Πάλι στο Κομουνάλε της Φλωρεντίας ερμηνεύει την Ελένη στον «Σικελικό Εσπερινό» και την Ευρυδίκη στο «Ορφέας και Ευρυδίκη».
- 1952, 2 Απριλίου. Πρώτη εμφάνιση στην Σκάλα του Μιλάνου με την Κοστάντζα στην «Αρπαγή από το Σεράι». Τραγουδάει ακόμα «Αρμίντα» στην Φλωρεντία, «Λουκία» και Τζιλντα στον «Ριγκολέτο» στο Μεξικό και Λαίδη Μακβεθ στον «Μάκβεθ» στη Σκάλα.
- 1953. Στον Μουσικό Μάιο της Φλωρεντίας γίνεται μια εκπληκτική Μήδεια στην ομώνυμη όπερα του Κερουμπίνι.
- 1954-1960. έξι ολόκληρα χρόνια κυριαρχεί στη Σκάλα του Μιλάνου. Ιερό τέρας πια, βρίσκει την αποθέωση της καριέρας της. Γίνεται «Άλκηστη», Ελισάβετ στον «Δον Κάρλος», Τζούλια στην «Βεστάλε», Μανταλένα στον «Αντρέα Σενιέ», Αμίνια στην «Σουανμπούλα», Ροζίνα στον «Κουρέα της Σεβίλλης», «Φαιδώρα», «Άννα Μπολένα», «Ιφιγένεια εν Ταύροις», Αμέλια στο «Μπάλλο ιν μάσκερα», Ιμογένη στον «Πειρατή» και Παολίνα στον «Πολιούτο». Θριαμβευτική ήταν η παράσταση της «Τραβιάτας» το 1955 σε σκηνοθεσία Λουκίνο Βισκόντι.
- 1957. Έρχεται πάλι στην Αθήνα, εμφανίζεται στο Φεστιβάλ Αθηνών σε ένα κονσέρτο.
- 1960-1961. Συνδεδεμένη πια συναισθηματικά με τον Ωνάση, τραγουδάει στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου «Νόρμα» και «Μήδεια».
- 1962. Στη Σκάλα του Μιλάνου αποθεώνεται σαν «Μήδεια» με σκηνοθεσία Αλ. Μινωτή και κοστούμια Γ. Τσαρούχη.
- 1964. Νέος καλλιτεχνικός θρίαμβος, αυτή τη φορά στην Όπερα του Παρισιού με την «Νόρμα». *1965, 5 Ιουλίου. Τελευταία της εμφάνιση σε παράσταση όπερας. Είναι στο Κόβεντ Γκάρντεν του Λονδίνου με την «Τόσκα» σε σκηνοθεσία Φράνκο Τζεφινέλλι.
- 1970. Γυρίζει ταινία τη «Μήδεια» με σκηνοθέτη τον Πιερ Πάολο Παζολίνι.
- 1973. Αυτός ο χρόνος μοιάζει να κλείνει την καριέρα της. Με τον Τζουζέπε ντι Στέφανο σκηνοθετεί τον «Σικελικό Εσπερινό» του Βέρντι στο Ρέτζιο του Τορίνο. Μετά εμφανίζονται μαζί σε μια σειρά κονσέρτων με άριες από όπερες στην Ιαπωνία, την Αμερική και την Ευρώπη. Σαν τελευταία δημόσια εμφάνισή της πρέπει να θεωρηθεί η 8η Δεκεμβρίου 1973 που τραγούδησε άριες στην Όπερα του Παρισιού. Την ημέρα εκείνη το κοινό την κάλεσε δέκα φορές στην σκηνή. Η κραυγή «Βίβα Μαρία» συγκλόνιζε την αίθουσα ενώ οι ανθοδέσμες σκέπαζαν την σκηνή».

Πηγή: «Μαρία Κάλλας», [το 1999, Γιώργος Πανόπουλος, Εκδόσεις «Πανός»]

Εντίθ Πιάφ (1915-1963)

Γαλλίδα τραγουδίστρια και ηθοποιός γεννημένη στο Παρίσι το 1915. Το αληθινό της όνομα ήταν Εντίθ Ζιοβανά Γκασιόν. Ο πατέρας της ήταν ακροβάτης δρόμου και η μητέρα της τραγουδίστρια σε καφέ. Εγκαταλείφθηκε και από τους δύο γονείς της και μεγάλωσε με τη γιαγιά της. Πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια.

Η πρώτη δουλειά ήταν τραγουδίστρια σε παρισινό καμπαρέ, ο ιδιοκτήτης του οποίου της έδωσε το όνομα Πιάφ που στα γαλλικά σημαίνει σπουργίτι. Όταν ξέσπασε ο β΄ παγκόσμιος πόλεμος ήταν ήδη διάσημη. Με το τέλος του πολέμου η φήμη της μικροκαμωμένης Πιάφ απογειώθηκε. Το είδος του τραγουδιού που ερμηνεύει είναι το σανσόν (γαλλική μπαλάντα) και αυτό που χαρακτηρίζει την ερμηνεία της είναι το απλό αλλά δραματικό της ύφος και η βραχνή, τρυφερή της φωνή που την έκαναν παγκόσμια γνωστή.

Παρά τη μεγάλη της επιτυχία η ζωή της δεν ήταν καθόλου ρόδινη και σημαδεύτηκε από μία σειρά δυσάρεστων γεγονότων, όπως διαζύγια, έχασε τη μοναδική της κόρη, έκανε θεραπείες αποτοξίνωσης με αποκορύφωμα την απόπειρα αυτοκτονίας. Έρρωστη και καταβεβλημένη έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 48 ετών στις 11 Οκτωβρίου 1963.

Τίτλοι τραγουδιών που την έκαναν παγκόσμια γνωστή είναι:

«La vie en rose», «Mon Legionnaire» «L' Accordeoniste» «Padam-padam», «Mylord», «Non, je ne regrette rien», «L' Hymne a l' amour», «Milord», «Les amants de Paris».

Μαίρη Γουόλστονκραφτ Σέλλεϋ : Αγγλίδα συγγραφέας (1797-1851).

«Δεν επιθυμώ οι γυναίκες να κυβερνούν τους άντρες, αλλά τους εαυτούς τους»

Μαίρη Σέλλεϋ

Κόρη του φιλόσοφου Ουίλλιαμ Γκόντουϊν και της συγγραφέως Μαίρης Γουόλστονκραφτ. Ερωτεύτηκε τον ρομαντικό ποιητή Πέρσι Σέλλεϋ, ο οποίος την απήγαγε το 1814 στην Ελβετία. Είναι γνωστή για το πασίγνωστο μυθιστόρημά της «Φρανκεστάιν». Το μυθιστόρημα αυτό ξεκίνησε να το γράφει το 1816 στη διάρκεια ταξιδιού με τον Σέλλεϋ και ενώ φιλοξενούνταν στη βίλα του ποιητή Λόρδου Μπάϋρον στην Ελβετία, το ολοκλήρωσε το 1817. Ο «Φρανκεστάιν: Ο Σύγχρονος Προμηθέας» της Μαίρης Σέλλεϋ πρωτοεκδόθηκε το 1818 στο Λονδίνο και

είναι το πιο αξιοσημείωτο έργο της. Είχε τέτοια επιτυχία στο αναγνωστικό κοινό που έγινε το πρώτο σε πωλήσεις βιβλίο εκείνης της εποχής
Εγώ» εξομολογείται η ίδια, «πίεσα τον εαυτό μου να σκεφθεί μια ιστορία.
Σκεφτόμουν, στοχαζόμουν, μάταια όμως. Ένοιωθα εκείνο το κενό που δημιουργεί η ανυπαρξία της έμπνευσης, που είναι η μεγαλύτερη δυστυχία της συγγραφικής δουλειάς, αισθανόμουν εκείνο το κενό που νιώθεις, όταν το φοβερό τίποτα απαντάει στις αγωνιώδεις επικλήσεις μας»

«Ήταν μία η ώρα το πρωί κιάλας. Η βροχή χτυπούσε μονότονα κι αδιάκοπα πάνω στα τζάμια του παραθύρου και το κερί μου κόντευε να σβήσει, όταν μέσα στο μισόφωτο είδα να ανοίγουν τα νωθρά κίτρινα μάτια του πλάσματος· ανάσαινε βαριά και τα μέλη του ταράζονταν από μια σύσπαση.

Πώς μπορώ να περιγράψω τι ένιωσα μπροστά σ' αυτή την καταστροφή ή πώς να σκιαγραφήσω τη θλιβερή ύπαρξη που με τόσους ατέλειωτους κόπους και φροντίδες είχα προσπαθήσει να φτιάξω; Τα μέλη του ήσαν σε κανονικές αναλογίες και του είχα διαλέξει όμορφα χαρακτηριστικά. Όμορφα! Μεγαλοδύναμε θεέ! Το κίτρινο δέρμα του μόλις και σκέπαζε τους μύες και από κάτω τους τις αρτηρίες· τα μαλλιά του ήσαν κυματιστά και γυαλιστερά μαύρα· τα δόντια του είχαν τη μαργαριταρένια ασπράδα· όλα αυτά όμως τα πλούσια στολίδια δεν έκαναν τίποτα άλλο παρά να έρχονται σε φρικτή αντίθεση με τα ξεθωριασμένα μάτια του που φαίνονταν να έχουν σχεδόν το ίδιο χρώμα με τις σταχτιές κόγχες που ήταν βαλμένα, με τη ρυτιδωμένη επιδερμίδα και τα κατάμαυρα χείλη του».: ο Σύγχρονος Προμηθέας».

Την περίοδο εκείνη που η Μαίρη Σέλλεϋ έγραψε τον Φρανκενστάϊν, είχαν γίνει άλματα στην τεχνολογία και ο ηλεκτρισμός γοήτευε μικρούς και μεγάλους. Οι ιστορίες τρόμου προκαλούσαν ανέκαθεν την προσοχή όλων. Το δημιούργημα της Σέλλεϋ συνδύαζε το φρικιαστικό με την τεχνολογία. Ήταν θέμα χρόνου να γίνει ανάρπαστο. Θεωρείται το πρώτο βιβλίο επιστημονικής φαντασίας. Μέχρι τότε, οι «φανταστικές» ιστορίες περιείχαν στοιχεία μαγείας και μυστικισμού, ενώ στον Φρανκενστάϊν υπερισχύει η επιστήμη και η έρευνα. Το μυθιστόρημα εκδόθηκε ανώνυμα το 1818. Εκείνη την εποχή, οι γυναίκες συγγραφείς ήταν ελάχιστες και οι περισσότερες χρησιμοποιούσαν αντρικά ψευδώνυμα, για να δώσουν μεγαλύτερο κύρος στο έργο τους. Όταν γνωστοποιήθηκε η ταυτότητα της γυναικείας πέννας, οι περισσότεροι υπέθεσαν ότι την περισσότερη δουλειά την είχε κάνει ο σύζυγός της, Πέρσι Σέλλεϋ. Άλλωστε αυτός ήταν ο διάσημος και ταλαντούχος λογοτέχνης.

Η Μαίρη είχε τη φήμη της «ανήθικης γυναίκας», γιατί πριν παντρευτούν με τον Σέλλεϋ, διατηρούσαν παράνομο δεσμό. Παντρεύτηκαν το 1816, μετά τον θάνατο της πρώτης γυναίκας του. Ήταν κοινωνικά εξόριστοι, παρά το αναγνωρισμένο λογοτεχνικό ταλέντο του Πέρσι. Η Μαίρη δήλωσε ότι ο σύζυγός της δεν την είχε βοηθήσει καθόλου στη συγγραφή του βιβλίου. Της είχε δώσει απλώς το έναυσμα, για να αρχίσει να γράφει. Όμως, οι περισσότεροι κριτικοί δεν δέχτηκαν την εξήγησή της. Συνέχισαν να υποστηρίζουν ότι η συμμετοχή του Σέλλεϋ ήταν το στοιχείο που οδήγησε στην επιτυχία του Φρανκενστάϊν. Κάποιοι την έκριναν σκληρά, επειδή ως θηλυκό θα όφειλε να μην γράψει αυτό το έργο: «Η συγγραφέας είναι γυναίκα. Αν η συγγραφέας μπορεί να ξεχάσει ότι το γένος της πρέπει να χαρακτηρίζεται από τρυφερότητα, δε σημαίνει ότι πρέπει να το ξεχάσουμε κι εμείς. Γι' αυτό

απορρίπτουμε αυτό το μυθιστόρημα, χωρίς στιγμή δισταγμού». Η Μαίρη συνέχισε να ασχολείται με τη συγγραφή μέχρι τον θάνατό της, την 1η Φεβρουαρίου του 1851.

Το βιβλίο της Μαίρης Σέλλεϋ «Φρανκενστάιν» έχει μεταφερθεί πολλές φορές στον κινηματογράφο με πενιχρά δυστυχώς αποτελέσματα. Οι σκηνοθέτες και παραγωγοί αυτών των ταινιών τρόμου, άφηναν πάντα έξω από τις ταινίες τους όλα τα μεγάλα φιλοσοφικά ερωτήματα που θέτει το σπουδαίο, διαχρονικό αυτό έργο. Τους ενδιέφερε μόνο η παρουσίαση ενός αιμοβόρου τέρατος που στο τέλος- αφού έχει κορυφωθεί η αγωνία- κατατροπώνεται από τους διώκτες του. Είναι λυπηρό αλλά ο κινηματογράφος εκτός από την αδιαφορία του για το θέμα του βιβλίου έκανε και κάτι άλλο χειρότερο, συνταύτισε σ' ένα πρόσωπο το δημιουργό Φρανκενστάιν με το πλάσμα-δημιούργημά του. Και αυτό το αντιλαμβάνεται κανείς αν ρωτήσει απλά ποιος ήταν ο Φρανκενστάιν, θα εισπράξει την απάντηση, ένα τέρας! Μοναδική εξαίρεση σε όλα αυτά αποτελεί η ταινία «Mary Shelley's Frankenstein» (1994) σε σκηνοθεσία Kenneth Branagh, με τον Ρόμπερτ Ντε Νίρο (Robert De Niro) στο ρόλο του πλάσματος, τον Κένεθ Μπράνα (Kenneth Branagh) στο ρόλο του δόκτορα Φρανκενστάιν, την Έλενα Μπόναμ-Κάρτερ (Helena Bonham Carter) στο ρόλο της Ελισάβετ, τον Άιταν Κουίν (Aidan Quinn) στο ρόλο του καπετάνιου Γουόλτσον τον Ίαν Χολμ (Ian Holm) στο ρόλο του πατέρα του Φρανκενστάιν κ. α. Μια εξαιρετική μεταφορά που σεβάστηκε απόλυτα το κείμενο της Σέλλεϋ και δεν παραγνώρισε τις σημαντικές πλευρές του έργου.

Σιμόν ντε Μποβουάρ (1908-1986).Γαλλίδα συγγραφέας και φιλόσοφος

«Ο άντρας ορίζεται ως άνθρωπος, ενώ η γυναίκα ως θηλυκό. Κάθε φορά που μια γυναίκα προσπαθεί να φερθεί ως άνθρωπος, της προσάπτουν ότι προσπαθεί να μιμηθεί τον άντρα»

Η Σιμόν Λουσία Ερνεστίν Μαρία Μπερτράν ντε Μποβουάρ γεννήθηκε στις 9 Ιανουαρίου του 1908 στην λεωφόρο Ρασπάλ των Παρισίων. Σπούδασε μαθηματικά, λογοτεχνία, ξένες γλώσσες και φιλοσοφία στην Σορβόνη, όπου εντυπωσιάζει τους πάντες τόσο με την πρώιμη γοητεία της όσο και με τον δυνατό της νου. Εκεί στα 21 της, γνώρισε τον φιλόσοφο και υπαρξιστή **Ζαν-Πολ Σαρτρ**, τον μόνο συμφοιτητή της που έμελλε να αποφοιτήσει με υψηλότερο βαθμό από τον δικό της και ο οποίος υπήρξε για πολλά χρόνια ο σύντροφος της ζωής της. Η Μποβουάρ θεωρήθηκε η μητέρα του φεμινισμού. Το πιο γνωστό της έργο είναι **Το Δεύτερο Φύλο**. Η Σιμόν ντε Μποβουάρ επιχειρηματολογεί μέσω ενός φεμινιστικού υπαρξισμού στο

Δεύτερο Φύλο. Ως υπαρξίστρια η Μποβουάρ αποδέχεται την αρχή πως η ύπαρξη προηγείται της ουσίας. Επομένως δεν γεννιέται κανείς γυναίκα, αλλά γίνεται. Η ανάλυσή της εστιάζει στην ιδέα του Άλλου. Η κατασκευή της γυναίκας ως το τυπικό παράδειγμα Άλλου είναι για την Μποβουάρ το θεμέλιο της καταπίεσης των γυναικών. Η Μποβουάρ υποστηρίζει πως δια μέσου της ιστορίας οι γυναίκες έχουν θεωρηθεί ως η παρέκκλιση, η ανωμαλία. Ακόμη και η πρώιμη φεμινίστρια Mary Wollstonecraft θεωρεί τους άντρες ως το ιδανικό στο οποίο θα έπρεπε να ανέλθουν οι γυναίκες. Η Μποβουάρ λέει πως αυτή η στάση έχει κρατήσει πίσω τις γυναίκες διατηρώντας την αντίληψη πως οι γυναίκες είναι η παρέκκλιση από το κανονικό, ότι είναι παρείσακτες που προσπαθούν να εξομοιωθούν με την “κανονικότητα”. Λέει επίσης πως αν ο φεμινισμός θέλει να προχωρήσει, πρέπει να καταρρίψει την υπόθεση αυτή.

Άννα Φρανκ (1929-1945)

«Κρατώ τα ιδανικά μου γιατί, παρά τα όσα συμβαίνουν, ακόμα πιστεύω ότι οι άνθρωποι στην πραγματικότητα είναι καλοί στο βάθος της καρδιάς τους. Απλώς, δεν μπορώ να χτίσω τις ελπίδες μου σε μια βάση που θα αποτελείται από βεβαιότητα, μιζέρια και θάνατο».

Η Άννα Φρανκ γεννήθηκε στις 12 Ιουνίου 1929 από Εβραιογερμανούς γονείς. Ήδη από τα παιδικά της χρόνια ένωσε τη φρίκη και τον τρόμο της καταδίωξης των Εβραίων. Η οικογένειά της που είχε καταφύγει και κρυφτεί στην Ολλανδία ανακαλύφθηκε τον Αύγουστο του 1944 στο καταφύγιό της στο Άμστερνταμ και στάλθηκε στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Τον Μάρτιο του 1945 η Άννα Φρανκ πέθανε στο στρατόπεδο Μπέργκεν-Μπέλσεν. Μετά τη σύλληψη της οικογένειας βρέθηκαν ανάμεσα σε εφημερίδες και βιβλία τα χαρτιά του ημερολογίου της μικρής Άννας,

που έγραφε από τα 13 της χρόνια κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Ολλανδία.

Η Άννα Φρανκ έφηβη, και ενώ κρύβεται μαζί με την οικογένειά της σε μία αποθήκη τροφίμων στο Πρίσενγκρατς διαμορφωμένη σε δύο διαμερίσματα, δημιουργεί μια φανταστική φίλη την Κίτυ, στην οποία απευθύνεται μέσα από το ημερολόγιό της. «Αγαπητή Κίτυ», γράφει στις πρώτες σελίδες του ημερολογίου της, το οποίο της δώρισε ο πατέρας της στα 13 της χρόνια, «ελπίζω ότι θα είσαι η παρηγοριά μου και το στήριγμά μου». Το "Ημερολόγιο της Άννας Φρανκ" έμεινε σε εκείνη τη σοφίτα, όταν αυτή και η οικογένειά της μεταφέρθηκαν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης. Γραμμένο στα Ολλανδικά, είναι ένα από τα πλέον πολυδιαβασμένα βιβλία στον κόσμο. Ο πατέρας της, μόνος επιζών της οικογένειας, το βρήκε τυχαία, όταν επέστρεψε στη σοφίτα. Το έδωσε ως μοναδική μαρτυρία των γεγονότων για δημοσίευση, με τον τίτλο "Το πίσω σπίτι" (Het Achterhuis). "Παρόλα όσα

συμβαίνουν, ακόμα πιστεύω ότι όλοι έχουν μέσα τους καλή καρδιά", έγραψε η Άννα, ένα από τα πιο γνωστά θύματα του Ολοκαυτώματος.

Μέριλιν Μονρόε (1926 -1962)

Αμερικανίδα ηθοποιός, σύμβολο του σεξ στη δεκαετία του 1950. *Νόρμα Τζην Μόρτενσεν* ήταν το όνομα με το οποίο την δήλωσε η μητέρα της στο ληξιαρχείο από το όνομα ενός περιστασιακού συντρόφου της, ο οποίος είχε σκοτωθεί σε δυστύχημα. Νόθο παιδί της Γκλάντυς Περλ Μπαϊήκερ και άγνωστου πατέρα, πέρασε άσχημη παιδική ηλικία. Η μητέρα της νοσηλεύτηκε αρκετές φορές σε ψυχιατρικά ιδρύματα, ενώ η ίδια φιλοξενήθηκε ως ψυχοπαίδι σε διάφορες οικογένειες. Εννέα ετών μπήκε σε ορφανοτροφείο, στα έντεκά της έμεινε σε μια φίλη της μητέρας της και σε ηλικία δεκαέξι ετών εγκαταλείπει το σχολείο για να παντρευτεί έναν νεαρό εργάτη. Σε ηλικία είκοσι ετών ήταν ήδη παντρεμένη και διαζευγμένη. Ξεκίνησε ως μοντέλο και

μετά ασχολήθηκε ως κομπάρσος σε ταινίες. Οι πρώτες επιτυχίες, ως ηθοποιός, ήρθαν το 1950 με τις ταινίες «Η Ζούγκλα της Ασφάλτου» του Τζον Χιούστον και «Όλα για την Εύα» με τη Μπέτι Ντέιβις.

Το 1955 πρωταγωνίστησε στην ταινία «Επτά χρόνια φαγούρα». Ο δεύτερος σύζυγός της ήταν ο παίκτης του μπέιζμπολ Τζο ντι Μάτζιο με τον οποίο και χώρισε μετά από εννιάμηνη συμβίωση. Ήθελε να παίξει σε σοβαρούς ρόλους γι' αυτό και φοίτησε στο Άκτορς Στούντιο της Νέας Υόρκης. Το 1956 έπαιξε στην ταινία «Στάση του Λεωφορείου» για την οποία προτάθηκε για χρυσή σφαίρα. Την ίδια χρονιά παντρεύτηκε τον συγγραφέα Άρθουρ Μίλλερ. Είχε συνεργαστεί με τον Σερ Λόρενς Ολίβιε. Το 1959 συμπρωταγωνίστησε μαζί με τον Τζακ Λέμον και τον Τόνι Κέρτις στην ταινία «Μερικοί το προτιμούν καυτό», όπου και θριάμβευσε. Το 1961 χώρισε από τον τρίτο σύζυγό

της, τον Άρθουρ Μίλλερ, και εισήχθη σε ψυχιατρική κλινική. Το 1962 απολύθηκε από την εταιρία Φοξ, εξαιτίας της ασυνέπειας που παρουσίαζε. Μετά από ένα μήνα βρέθηκε νεκρή από υπερβολική δόση υπνωτικών χαπιών. Όμως οι συνθήκες του θανάτου της παραμένουν ανεξήγητες.

Το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου την έχει κατατάξει έκτη στη λίστα με τις 25 μεγαλύτερες σταρ όλων των εποχών.

Κάθριν Χέμππορν (12 Μαΐου 1907 – 29 Ιουνίου 2003)

Αμερικανίδα ηθοποιός του κινηματογράφου, της τηλεόρασης και του θεάτρου.

Ένας θρύλος της οθόνης, η Χέμππορν, μέσα από την πολυετή καριέρα της (73 χρόνια) διατηρεί το ρεκόρ για τα περισσότερα Όσκαρ Α' Γυναικείου Ρόλου, τέσσερα τον αριθμό, από δώδεκα υποψηφιότητες. Η Χέμππορν κέρδισε βραβείο Έμμου το 1976 για το ρόλο της στην τηλεταινία *Love Among the Ruins* (Αγάπη Ανάμεσα στα Ερείπια). Ήταν επίσης υποψήφια για τέσσερα ακόμα Emmy, δύο βραβεία Τόνι και επτά Χρυσές Σφαίρες. Το 1999 το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου την αξιολόγησε πρώτη στη λίστα με τις καλύτερες γυναίκες ηθοποιούς όλων των εποχών¹

Το (1933), η Χέμππορν κέρδισε το πρώτο της Όσκαρ Α' Γυναικείου Ρόλου για *Το Ξημέρωμα της Δόξας*, Την ίδια χρονιά, η Χέμππορν έπαιξε τη Τζο στην κινηματογραφική μεταφορά του βιβλίου *Μικρές Κυρίες*, με τίτλο *Οι 4 κόρες του δρς Μορς*, που έσπασε τα εισπρακτικά ρεκόρ.

Η Χέμππορν έλαβε το δεύτερο Όσκαρ Α' Γυναικείου Ρόλου για την ταινία *Μάντεψε ποιος θα 'ρθει το βράδυ* (*Guess Who's Coming to Dinner*). Την επόμενη χρονιά, κέρδισε το Όσκαρ, κάνοντας ρεκόρ, για το ρόλο της στο *Λιοντάρι του Χειμώνα* (*The Lion in Winter*), ένα βραβείο που μοιράστηκε εκείνη τη χρονιά με τη Μπάρμπρα Στρέιζαντ από το Ένα Αστείο Κορίτσι.

Η Χέμππορν συνέχισε να κινηματογραφεί θεατρικά δραματικά έργα, συμπεριλαμβανομένων και της *Τρελής του Σαγιό* (*The Madwoman of Chaillot*, 1969), των *Τρωάδων* (*The Trojan Women*, 1971) του Ευριπίδη και το *Ευαίσθητη Ισορροπία* (*A Delicate Balance*) του Έντουαρντ Άλμπι. Το 1973 εμφανίστηκε για πρώτη φορά σε μια τηλεοπτική παραγωγή του έργου του Τένεσι Ουίλιαμς, *Γυάλινος Κόσμος*. Η Κάθριν Χέμππορν πήγαινε συχνά σε συνεντεύξεις ντυμένη με αντρικά κοστούμια, λέγοντας πως ήταν άνετα. Χωρίς να το θέλει, δημιούργησε μια καινούρια επιταγή της μόδας και οι γυναίκες που τη θαύμαζαν άρχισαν να φοράνε παντελόνια, κάτι που δεν προωθούνταν εκείνη την εποχή.

Μελίνα Μερκούρη(Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 1920 – Νέα Υόρκη, 6 Μαρτίου 1994)

Μεγάλη ηθοποιός βραβευμένη με διεθνή βραβεία και παγκόσμιας ακτινοβολίας προσωπικότητα. Διετέλεσε και υπουργός Πολιτισμού όλων των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ.

Το κινηματογραφικό της ντεμπούτο έγινε με θεατρικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη, γραμμένο ειδικά για τη Μελίνα-το οποίο γυρίστηκε ταινία με τον τίτλο «Στέλλα»(1955), " η μόνη που έκανε η Μελίνα Μερκούρη με ελληνική παραγωγή. Η σκηνοθεσία του Μιχάλη Κακογιάννη, το σενάριο του Ιάκωβου Καμπανέλλη και η ερμηνεία της Μελίνας χάρισαν στην ταινία παγκόσμια αναγνώριση και βραβεύτηκε με το βραβείο καλύτερης ταινίας ρετροσπεκτίβας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης 1960, με τη Χρυσή Σφαίρα καλύτερης ξένης ταινίας του 1956, καθώς και με το βραβείο ερμηνείας Isa Miranda, για την ερμηνεία της Μελίνας Μερκούρη, στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Καννών του 1955.

Στο φεστιβάλ των Καννών η Μελίνα γνωρίζει κι ερωτεύεται κεραυνοβόλα τον Ζίλ Ντασσέν, με τον οποίο αργότερα θα παντρευτούν και θα μείνουν μαζί μέχρι να τους χωρίσει ο θάνατος.

Με σκηνοθέτη το Ντασσέν τον επόμενο χρόνο γυρνάνε την ταινία «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», βασισμένη στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Το 1958-60 το ζευγάρι κινηματογραφεί το «Ποτέ την Κυριακή», την ταινία που έκανε διάσημη την ίδια και τη μουσική του Μάνου Χατζηδάκι σε όλο τον κόσμο. Η ταινία βραβεύτηκε με το Όσκαρ Καλύτερου Τραγουδιού και με το βραβείο Α' γυναικείου ρόλου στο Φεστιβάλ των Καννών.

Το 1957 Γίνεται μαυρομάλλα για το ρόλο της "Ο βαρώνος και η τσιγγάνα" (The Gypsy and the Gentleman)

Το 1958 Συμμετέχει στην κινηματογραφική μεταφορά του μυθιστορήματος του Ρότζερ Βάιλαντ, "Ο νόμος", που προβλήθηκε στην Ελλάδα με τίτλο "Θηλυκός δαίμων" (La legge).

Το 1962 Παίζει στη «Φαίδρα» με τον Άντονι Πέρκινς και μουσική του Μίκη Θεοδωράκη.

Το 1964 συμπρωταγωνιστεί με τον Πίτερ Ουσίνοφ στο «Τοπ Καπί»

Το πραξικόπημα της 21 Απριλίου την βρίσκει στο εξωτερικό όπου παρουσιάζει στο Μπρόντγουεϊ το «Ίλια Ντάρλινγκ». Εμφανίζεται στις κάμερες των αμερικανικών μέσων και δηλώνει κλαίγοντας: «Σας παρακαλώ μην πάτε στη χώρα μου».

Από το εξωτερικό δίνει αγώνα κατά της χούντας των συνταγματαρχών, οι οποίοι σπεύδουν να της αφαιρέσουν την ελληνική ιθαγένεια και κατάσχεσαν την περιουσία της στην Ελλάδα. Όταν η Μελίνα πληροφορείται την απόφαση της χούντας κάνει την ιστορική δήλωση : «Γεννήθηκα Ελληνίδα και θα πεθάνω Ελληνίδα. Ο Παττακός γεννήθηκε φασίστας και θα πεθάνει φασίστας. Με συνεντεύξεις, συναυλίες, ηχογραφήσεις, απεργίες πείνας και πολιτικές εκδηλώσεις η Μελίνα αποτελεί μόνιμο πρόβλημα για τη χούντα που αποπειράται να την δολοφονήσει με διάφορους, ανεπιτυχείς, τρόπους. Από τη θέση της υπουργού πολιτισμού ξεκίνησε εκστρατεία για την επιστροφή των κλεμμένων μαρμάρων της Ακρόπολης από το Λόρδο Έλγιν, τα οποία βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο. Το

ζήτημα της επιστροφής των γλυπτών του Παρθενώνα έθιξε επίσημα στη Διεθνή Διάσκεψη Υπουργών Πολιτισμού της UNESCO τον Ιούλιο του 1982 στο Μεξικό.

«Πρέπει να καταλάβετε τι σημαίνουν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα για μας. Είναι το καμάρι μας. Είναι οι θυσίες μας. Είναι το υπέρτατο σύμβολο ευγένειας. Είναι φόρος τιμής στη δημοκρατική φιλοσοφία. Είναι η φιλοδοξία και το όνομά μας. Είναι η ουσία της ελληνικότητάς μας» δήλωσε και συμπλήρωσε: *«Αν με ρωτήσετε εάν θα ζω όταν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα επιστρέψουν στην Ελλάδα, σας λέω πως ναι, θα ζω. Αλλά κι αν ακόμη δεν ζω πια, θα ξαναγεννηθώ».*

Προκειμένου να κάνει εφικτή την επιστροφή των Γλυπτών, το 1989 κήρυξε διαγωνισμό για την κατασκευή ενός νέου Μουσείου της Ακρόπολης, δίνοντας παράλληλα έμφαση στις εργασίες αναστήλωσης της Ακρόπολης αλλά και στη διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Δημιούργησε το θεσμό των ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. και το θεσμό των πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης, με πρώτη την Αθήνα το 1985. Η Μελίνα Μερκούρη, η αγαπημένη των Ελλήνων, υπήρξε από τις πλέον διάσημες προσωπικότητες της Ελλάδας. Στην είδηση του θανάτου της, στις 6 Μαρτίου του 1994, ο διεθνής Τύπος προέβη σε αναλυτικά αφιερώματα της ζωής της μυθικής Ελληνίδα με το βροντερό γέλιο, ενώ στο Μπρόντγουεϊ τα θέατρα παρέμειναν κλειστά την ώρα που πάνω από ένα εκατομμύριο συγκινημένοι πολίτες την συνόδευσαν στην τελευταία της κατοικία, στο Α' Νεκροταφείο.

Κατίνα Παξινού 1900 - 1973

Ελληνίδα ηθοποιός δραματικού κυρίως ρεπερτορίου παγκοσμίου φήμης, αφού κατάφερε να σταθεί στο Χόλιγουντ και μάλιστα με δικούς της όρους, να διαπρέψει θεατρικά και κινηματογραφικά στην Ευρώπη, να ξεχωρίσει ως τραγωδός παγκοσμίου βεληνεκούς.

Συμμετείχε στην δραματική ταινία του 1943 που βασίστηκε στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Έρνεστ Χέμινγκουεϊ **«Για Ποιον Χτυπά η Καμπάνα»** (πρωτότυπος τίτλος στα αγγλικά **For Whom The Bell Tolls**) την οποία σκηνοθέτησε ο Σαμ Γουντ. Πρωταγωνιστές της ταινίας είναι οι: Γκάρι Κούπερ, Ίνγκριντ Μπέργκμαν, Κατίνα Παξινού, Ακίμ Ταμιρόφ και Τζόζεφ Καλέια. Η ταινία ήταν η

εμπορικότερη του 1943 κάνοντας εισπράξεις 11 εκατομμυρίων δολαρίων (εκ των οποίων 7 σε Η.Π.Α. και Καναδά). Προτάθηκε επίσης για 9 βραβεία Όσκαρ μεταξύ των οποίων και για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας και χάρισε στην Κατίνα Παξινού που υποδύθηκε την ισπανίδα Πιλάρ το Όσκαρ Β Γυναικείου Ρόλου Έπαιξε επίσης στην ταινία **«Το Πένθος Ταιριάζει στην Ηλέκτρα»** (πρωτότυπος τίτλος στα αγγλικά: **Mourning Becomes Electra**) το 1947, βασισμένη στο ομώνυμο

Θεατρικό έργο του Ευγένιου Ο'Νηλ του 1931 σε διασκευή σεναρίου και σκηνοθεσία από τον Ντάντλεϊ Νίκολς. Πρωταγωνιστές της ταινίας είναι οι: Ρόζαλιντ Ράσελ, Μάικλ Ρεντγκρέιβ, Κατίνα Παξινού, Ρέιμοντ Μάσεϊ, Κερκ Ντάγκλας και Λίο Γκεν. Η ταινία προτάθηκε για Όσκαρ Α' Ανδρικού και Α' Γυναικείου Ρόλου. Επίσης εμφανίστηκε και στις ταινίες "Ο κύριος Αρκάντιν" του Όρσον Γουέλς και "Ο Ρόκο και τ' αδέρφια του" του Λουκίνο Βισκόντι (1960)

Επιπλέον η θεατρική της πορεία είναι εξαιρετική. Η πρώτη της εμφάνιση γίνεται το 1920 στο ρόλο της Βεατρίκης στην ομώνυμη όπερα Αδελφή Βεατρίκη την οποία έγραψε ο Δημήτρης Μητρόπουλος ειδικά για εκείνη και η καριέρα της συνεχίστηκε μέχρι το 1926 ως λυρική καλλιτέχνης. Η γνωριμία της με τον Αλέξη Μινωτή γίνεται το 1928 στο καμαρίνι της, και η επίδρασή του επάνω της θα γεννήσει μία άλλη μεγάλη αγάπη που θα κρατούσε μέχρι το τέλος της ζωής της. Ο Μινωτής ξεκλειδώνει το υποκριτικό ταλέντο της και η καριέρα της θα απογειωθεί με τη συνεργασία του ζευγαριού με το Εθνικό θέατρο με το οποίο θα ταξιδέψουν σε όλη την Ευρώπη, ενώ θα είναι εκείνοι που θα αναβιώσουν τις μεγάλες παραστάσεις στο ιστορικό θέατρο της Επιδάουρου. Μεγάλες ερμηνείες περιμένουν την Παξινού. Ρόλοι της όπως η Ηλέκτρα του Σοφοκλή, η Γερτρούδη στον Άμλετ, η Κυρία Άλβινγκ θα μείνουν αξέχαστοι σε κοινό και κριτικούς.

Έλλη Λαμπέτη (13 Απριλίου 1926 – 3 Σεπτεμβρίου 1983)

Κορυφαία ελληνίδα ηθοποιός του θεάτρου και κινηματογράφου.

Το 1941 απέτυχε στις εξετάσεις που έδωσε στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Η Μαρίκα Κοτοπούλη αναγνώρισε το ταλέντο της και την έκανε δεκτή στη σχολή της. Το 1942 κάνει την πρώτη της θεατρική εμφάνιση το 1942 στο έργο "Η Χάνελε πάει στον Παράδεισο" του Γκέρχαρντ Χάουπτμαν. Το 1946 καθιερώνεται ως εξαιρετική ηθοποιός με το «Γυάλινο κόσμο» στο Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν.

αυτή που την καθιερώνει. Την ίδια χρονιά κάνει και το κινηματογραφικό της ντεμπούτο στην ταινία «αδούλωτοι σκλάβοι»

Η γνωριμία της με το Δημήτρη Χορν οδήγησε και τους δυο να γράψουν μια από τις

πιο αστραφτερές σελίδες στην ιστορία της υποκριτικής τέχνης. Το 1956 δημιούργησαν το θίασο Λαμπέτη-Χορν και ανέβασαν με μεγάλη επιτυχία κλασικά έργα, όπως το "Νυφικό κρεβάτι", "Αριστοκρατικός δρόμος", "Το παιχνίδι της μοναξιάς" και περιόδευσαν σε Αίγυπτο, Κωνσταντινούπολη και Κύπρο.

Η ζωή της γράφτηκε σε βιβλίο από το Φρέντυ Γερμανό και έγινε μπεστ σέλερ.

Κοκό Σανέλ (1883 -1971) (Coco Chanel)

«Μόδα δεν είναι κάτι το οποίο υπάρχει μόνο σε φορέματα. Η μόδα είναι στον ουρανό, στους δρόμους, η μόδα έχει να κάνει με τις ιδέες, με τον τρόπο που ζούμε, με ό,τι συμβαίνει γύρω μας».

Το όνομα Κοκό Σανέλ είναι ψευδώνυμο της Γαλλίδας Γκαμπριέλ Σανέλ μιας από τις διασημότερες σχεδιάστριες μόδας του 20ού αιώνα .

Το 1909 άνοιξε το πρώτο της κατάστημα στο Παρίσι, με γυναικεία καπέλα. Ίδρυσε ομώνυμο οίκο μόδας που παραμένει στην επικαιρότητα μέχρι σήμερα. Το 1923 δημιούργησε το άρωμα "Σανέλ Νο 5" και εφηύρε το μικρό μαύρο φόρεμα.

Μόνο το όνομά της είναι αρκετό για να οριστεί ένα ζευγάρι παπούτσια, ένα ταγέρ, μία ατζέντα, ένα άρωμα, ένα κόσμημα, μία ολόκληρη εμφάνιση. Προσδίδει *prestige*, ποιότητα, άμεμπτο γούστο και αλάνθαστο στυλ. Είναι μια υπογραφή αρτιότητας. Η

Coco Chanel είχε ελάχιστη υπομονή και πολύ ταλέντο. Δε θα μπορούσε να καταφέρει τίποτα λιγότερο. Η Gabrielle Bonheur "Coco" Chanel η πρωτοποριακή γαλλίδα σχεδιάστρια μόδας, υπήρξε αναμφισβήτητη η σημαντικότερη φιγούρα στην ιστορία της μόδας του 20ου αιώνα. Η επιρροή της στην υψηλή ραπτική ήταν τόση, (μέχρι το θάνατό της, στα 87 της, η γαλλίδα σχεδιάστρια κατόρθωσε να εγκαθιδρύσει τον εαυτό της ως το σημαντικότερο και ίσως το μοναδικό ρυθμιστή της μόδας του 20ού αιώνα), που ήταν το μόνο πρόσωπο στον τομέα της που αναφερόταν στο περιοδικό TIME, ανάμεσα στους 100 ανθρώπους με τη μεγαλύτερη επιρροή στον 20ό αιώνα.

Μια γυναίκα μπροστά από την εποχή της, στην πραγματικότητα, ίσως η πρώτη γυναίκα στο κίνημα απελευθέρωσης των γυναικών. Η φήμη της Chanel και το ύφος της, παρέμειναν περισσότερο από τη ζωή της. Η Chanel, βέβαια, δεν θα προσδιόριζε ποτέ τον εαυτό της ως φεμινίστρια, στην πραγματικότητα περισσότερο μιλούσε για θηλυκότητα παρά για φεμινισμό, παρόλα αυτά η δουλειά της είναι αδιαμφισβήτητα

μέρος της απελευθέρωσης των γυναικών. Στάθηκε σωσίβια λέμβος για τις γυναίκες, όχι μία, αλλά δύο φορές, κατά τη διάρκεια δυο ξεκάθαρα διαφορετικών περιόδων, που χώριζαν πολλές δεκαετίες: τη δεκαετία του 1920 και τη δεκαετία του 1950. Όχι μόνο έκανε αποδεκτά νέα στυλ και υφάσματα, αλλά έκανε μόδα την ανάγκη και την απροκάλυπτη ανυπακοή. Επειδή δεν άντεχε οικονομικά τα μοδάτα ρούχα της περιόδου, τα απέρριψε και έφτιαξε δικά της, χρησιμοποιώντας σπορ *jackets* και γραβάτες, που μόνο οι άντρες φορούσαν στην καθημερινότητά τους.

Δεν είναι τυχαίο ότι συσχετίστηκε με το μοντέρνο κίνημα συμπεριλαμβανομένων των Ντιάγκιλεφ, Πικάσο, Στραβίνσκι και Κοκτώ. Όπως αυτοί οι καλλιτέχνες, έτσι και η ίδια ήταν αποφασισμένη να σπάσει τους παλαιούς κώδικες και να βρει ένα τρόπο να εκφράσει τον εαυτό της. Ο Κοκτώ κάποτε είπε γι' αυτήν ότι «ήταν κάτι σαν θαύμα, δούλεψε στον κόσμο της μόδας με κανόνες οι οποίοι είχαν αξία μόνο για τους ζωγράφους, τους ποιητές και τους μουσικούς».

Οι καινοτομίες της είναι βασικά κομμάτια της γκαρνταρόμπας πολλών γενεών γυναικών: τα *jersey* ταγέρ και φορέματα, τα ντραπέ τουρμπάνια, τα πουκάμισα, οι πλισέ φούστες, τα γυναικεία πουλόβερ, οι μπλούζες χωρίς γιακά, τα τουίντ (πλεχτά) ταγέρ, τα *blazer*, οι δίχρωμες (μπεζ με μαύρη μύτη) γόβες χωρίς φτέρνα, τα *strapless* φορέματα, οι καμπαρντίνες... Δημιούργησε, επίσης, το μικρό μαύρο φόρεμα, τη ζώνη-αλυσίδα, το άρωμα № 5, το *total look*, τα κοσμήματα στα ρούχα, το κασμιρένιο κάρντιγκαν, την καπιτονέ τσάντα με την αλυσίδα, τις γυναικείες πυτζάμες (τις οποίες κατόρθωσε να κάνει και κοινωνικά αποδεκτές), το *unisex* στυλ, το *gypsy look* και τα γυναικεία παντελόνια, ενώ, επίσης, αυτή ήταν που καθιέρωσε το μαύρισμα και τα κοντά μαλλιά στις γυναίκες.

Η σχεδιάστρια χρησιμοποίησε, επίσης, τα ζωηρά χρώματα και τα θηλυκά τυπωμένα σιφόν στα σχέδιά της που αφορούσαν την πρωινή ενδυση. Τα βραδινά της σύνολα ακολούθησαν τη μακριά και λεπτή γραμμή για την οποία η σχεδιάστρια ήταν γνωστή, αλλά και το ενσωματωμένο τούλι, τη δαντέλλα, και τα διακοσμητικά στοιχεία που μαλακώνουν και κάνουν ρομαντικότερο το ένδυμα.

Τα γεγονότα της ζωής της Coco Chanel δείχνουν ότι αναγνώρισε από νωρίς, κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας της, ότι η κοινωνία και η μόδα συνδέονται άμεσα και περίπλοκα μεταξύ τους. Τα παθιασμένα ενδιαφέροντα της σχεδιάστριας ενέπνευσαν τις μόδες της. Το διαμέρισμά της και ο ιματισμός της ακολουθούσαν την αγαπημένη της χρωματική παλέτα, σκιές του μπεζ, του μαύρου και του λευκού. Αντικείμενα από τη συλλογή τέχνης της και τα θεατρικά ενδιαφέροντά της, της παρείχαν την κατάλληλη έμπνευση για τα θέματα των *collections* της. Όταν η Chanel παρευρέθηκε σ' ένα χορό μεταμφιεσμένων, ντύθηκε σαν μια φιγούρα από πίνακα του Βατώ (Watteau) και αργότερα ξαναδούλεψε αυτό το κοστούμι και το μετέτρεψε σε γυναικείο κοστούμι.

Η Chanel, επίσης, εμπνεόταν για τις δημιουργίες της από την καθημερινότητα και την προσωπική της ζωή. Κατά τη διάρκεια του δεσμού της με τον Etienne Balsan εμπνεύστηκε τα σύνολα ιππασίας, ενώ η συμβίωσή της με το δούκα του Γουέστμινστερ, την οδήγησε σε μια αγγλική περίοδο - που κατόρθωσε να την εισάγει στους κλειστούς υψηλούς κύκλους της κοινωνίας. Η συνεχής ανάγκη για υψηλή ραπτική και τα χρήματα για τη χρηματοδότησή της, βρίσκονταν εκεί στις αίθουσες χορού και στα σαλόνια του Παρισιού. Και η αυξανόμενη φήμη της Chanel ως πρωτοποριακής σχεδιάστριας, ενδυνάμωσε την επιθυμία της υψηλής κοινωνίας

να την συμπεριλάβει στους κύκλους της. Η κοινωνία, άλλωστε, πάντα αγαπά να βρίσκεται κοντά στην δημιουργικότητα.

«Δεν μπήκα στην κοινωνία αυτή επειδή έπρεπε να σχεδιάσω ρούχα. Σχεδίασα ρούχα, ακριβώς επειδή μπήκα στην κοινωνία αυτή. Επειδή ήμουν η πρώτη που έζησε τη ζωή αυτού του αιώνα» είχε πει η ίδια η Chanel.

Αργότερα, προσέλαβε ρώσους μετανάστες από τον φιλικό της κύκλο, για να εργαστούν στο εργαστήριο κεντήματός της, δημιουργώντας, έτσι, σχέδια που μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της. Γνωστή για την ανηλεή τελειομανία της, είτε στο σχέδιο, είτε στην εφαρμογή, αλλά και για τις ισχυρές απόψεις της σε κάθε θέμα γούστου, η Chanel δημιούργησε τα ρούχα της έχοντας ως αρχή την προσωπική της πεποίθηση.

Το κοφτερό μυαλό της φαίνεται σε κάθε δημιουργία της. Από τη χρήση των *logos*, μέχρι τη βαθιά κατανόηση της δύναμης της προσωπικότητας και των πακέτων συσκευασίας. Ακόμα, για τη Chanel ήταν πολύ σημαντικό το να αντιγράφεται. Η Coco Chanel δεν ήταν απλά μπροστά από την εποχή της. Ήταν μπροστά από τον ίδιο της τον εαυτό. Εάν κάποιος κοιτάξει τις δουλειές των σύγχρονων σχεδιαστών μόδας, τόσο διαφορετικών μεταξύ τους, όπως οι Tom Ford, Helmut Lang, Miuccia Prada, Jil Sander και Donatella Versace, βλέπει ότι πολλές δημιουργίες τους αντανακλούν τις δικές της δημιουργίες. Αποδεικνύεται, δηλαδή, πως το γούστο της και η αίσθηση του στυλ που διέθετε, υπερπηδούν τη μόδα του σήμερα.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ_ΣΤΟΙΧΕΙΑ_:Γεννημένη στο Σωμύρ (Saumur), στην κοιλάδα του Λίγηρα της Γαλλίας, η Σανέλ επέζησε μιας πενιχρής παιδικής ηλικίας και μιας αυστηρής, μοναχικής εκπαίδευσης. Η Chanel μεγάλωσε σε ένα γαλλικό ορφανοτροφείο. Το απλοϊκό και άκαμπτο φόρεμα των καλοτριών και το περιβάλλον αυτό επηρέασαν τα σχέδια της. Οι δυσκολίες της νεαρής ζωής της, την ενέπνευσαν να ακολουθήσει έναν ριζικά διαφορετικό τρόπο ζωής, πρώτα πάνω στο σανίδι, όπου απόκτησε το παρατσούκλι "Coco" και έπειτα ως κατασκευάστρια και πωλήτρια γυναικείων καπέλων.

Παρόλο που η Coco δεν είχε αριστοκρατική καταγωγή, το 1912 γνώρισε την εύπορη κοινωνία όταν γνώρισε τον Arthur "Boy" Capel, που την βοήθησε να ανοίξει το πρώτο της κατάστημα καπέλων το 1913, ακολουθούμενο από ένα ακόμα στην τουριστική πόλη Deauville. Πωλώνοντας καπέλα και μια περιορισμένη γραμμή

ενδυμάτων, τα καταστήματα Chanel ανέπτυξαν μια αφιερωμένη πελατεία που έκανε γρήγορα το πρακτικό, αθλητικό της ντύσιμο, μεγάλη επιτυχία. Ένα μεγάλο μέρος του ιματισμού Chanel ήταν φτιαγμένο από *jersey*, μια επιλογή υφάσματος ασυνήθιστη και εμπνευσμένη. Έως ότου αρχίσουν οι σχεδιαστές να δουλεύουν με το *jersey*, αυτό συνήθως έβρισκε εφαρμογή σε αντρικά εσώρουχα. Με την οικονομική της κατάσταση επισφαλή κατά τα πρώτα έτη της σχεδιαστικής της σταδιοδρομίας, η Chanel προτίμησε το *jersey* πρώτιστα για το χαμηλότερο κόστος του. Οι ιδιότητες του συγκεκριμένου υφάσματος, εντούτοις, διασφάλισαν τη συνέχεια της χρήσης του από τη σχεδιάστρια ακόμα και όταν η επιχείρησή της έγινε κερδοφόρα. Το ύφασμα έπεφτε ωραία και ταίριαζε στα σχέδια της Chanel, που ήταν απλά, πρακτικά, και συχνά εμπνευσμένα από την αντρική ένδυση, ειδικά από τις στολές που επικράτησαν κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, που ξέσπασε το 1914. Απ'τη στιγμή που οι «έχοντες συνείδηση μόδας» πελάτες της πήγαν στο Παρίσι, στην αρχή του πολέμου, οι *Boutiques Chanel* στο Deauville και στο Biarritz άρχισαν να ακμάζουν. Μαζί, αυτά τα δύο καταστήματα απασχόλησαν πάνω από 300 άτομα. Το νέο στυλ της Chanel, με τις *boxy* γραμμές και τις κοντές φούστες, που επέτρεπε στις γυναίκες να αφήσουν τους κορσέδες πίσω τους, τις ελευθέρωνε κινησιολογικά, για τις πρακτικές δραστηριότητες που γίνονται απαραίτητες από τον πόλεμο. Τα στοιχεία αυτών των πρόωρων σχεδίων έγιναν σφραγίδες του στυλ Chanel. Η Chanel ένωσε μεγάλη υπερηφάνεια ως γυναίκα στο σχεδιασμό για άλλες γυναίκες, και μέχρι το 1919, στην ηλικία τριάντα δύο, απόλαυσε τεράστια επιτυχία, με πελάτες σε όλο τον κόσμο. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Chanel δημιούργησε το -σε όλο τον κόσμο διάσημο- άρωμα της, το No 5. Σύντομα κατόπιν, στις αρχές του 1920 κατά τη διάρκεια της μεγάλης οικονομικής κρίσης, με την οικονομική βοήθεια του Carpel, μετέφερε τον οίκο ραπτικής της στο Παρίσι, στην οδό Cambon 31, ο οποίος παραμένει το κέντρο των διαδικασιών της επιχείρησης Chanel, ακόμα και σήμερα. Η Coco Chanel εισήγαγε τις πλεκτές ζακέτες το 1925 και το «μικρό μαύρο φόρεμα» το 1926.

Το 1931, η Chanel μισθώθηκε από τον Samuel Goldwin για ένα εκατομμύριο δολάρια για να ντύσει τα αστέρια του, συμπεριλαμβανομένων των Kathrine Hepburn, Grace Kelly, Elizabeth Taylor και Gloria Swanson. Αυτό διήρκεσε λίγο, εντούτοις, διότι πολλές στάρλετ της εποχής αρνήθηκαν την υπηρεσία της. Αργότερα εκείνη τη δεκαετία, πίσω στη γενέτειρά της, η Chanel σχεδίασε και ανέπτυξε μια σειρά κοσμημάτων που εμπνεύστηκε από το «*art deco*» κίνημα της τέχνης της δεκαετίας του 1930.

Το 1939, μετά από την πτώση του Παρισιού, η Chanel έκλεισε τις *boutiques* της και πέρασε τα επόμενα δεκαπέντε έτη της ζωής της στην Ελβετία -όπου εξορίστηκε- λόγω της σχέσης της με έναν ναζιστικό ανώτερο υπάλληλο.

Το 1954, η επιστροφή της την αποκατέστησε στην κορυφή της υψηλής ραπτικής. Η Chanel αποφάσισε να βελτιώσει τα σχέδια της δεκαετίας του 1930. Ο φυσικός, *casual* ιματισμός της, συμπεριλαμβανομένου του κοστουμιού Chanel, για άλλη μια φορά τράβηξε την προσοχή - και τα πορτοφόλια - των γυναικών. Εισήγαγε τα μεσάτα σακάκια και τα παντελόνια καμπάνα για τις γυναίκες. Μερικοί λένε ότι η δημοτικότητα του «*new look*» του Ντιόρ αηδίασε την Chanel και της έδωσε την εμπνευσή που ήταν από καιρό μουδιασμένη. Άλλη μια φορά, τα σχέδια Chanel άκμασαν και πλέον αγκαλιάστηκε από τις στάρλετ του Hollywood. Στην πραγματικότητα, η Chanel ξόδεψε ένα μεγάλο μέρος της δεκαετίας του 1950 και της

δεκαετίας του 1960 εργαζόμενη για τα διάφορα στούντιο του Hollywood, ντύνοντας σταρς όπως η Audrey Hepburn και η Anne Baxter. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου τα σχέδια της έγιναν πολύ δημοφιλή, ειδικά στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εκτός από τη δουλειά της στην υψηλή ραπτική, σχεδίασε επίσης κοστούμια για θεατρικά, όπως την Αντιγόνη του Κοκτώ (1923) και το "Oedipus Rex" (1937), όπως επίσης και κοστούμια ταινιών, συμπεριλαμβανομένου του "La Reule de Jeu" του Ρενουάρ. Η Katharine Hepburn πρωταγωνίστησε το 1969 στο Broadway στο μιούζικαλ "Coco", που ήταν βασισμένο στη ζωή της Coco Chanel. Πέθανε μόνη, στη Λωζάνη της Ελβετίας το 1971. Πριν από το θάνατό της, ένα κοστούμι της ή μια βραδινή τουαλέτα της στοίχιζε τουλάχιστον \$12.000.

ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΣΤΥΛ:

Ο τρόπος ζωής της Chanel, την τροφοδότησε ιδέες για το πώς οι σύγχρονες γυναίκες πρέπει να δείχνουν, να ενεργούν και να ντύνονται. Η λεπτή, αγορίστικη φιγούρα της και τα κοντά της μαλλιά έγιναν ιδανικό, όπως και το μαυρισμένο δέρμα της, ο δραστήριος τρόπος ζωής της και η οικονομική ανεξαρτησία της. Σε όλη τη σταδιοδρομία της, η Chanel πέτυχε στη συσκευασία και το μάρκετινγκ των προσωπικών της τοποθετήσεων, στυλ και ύφους, γεγονός που την κάνει έναν βασικό ρυθμιστή του γυναικείου γούστου καθ' όλη τη διάρκεια του εικοστού αιώνα. Ήταν για μια ολόκληρη κοινωνία ένα παράδειγμα προς μίμηση. Πιο συγκεκριμένα:

ΤΑ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙΑ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Στην περίπτωση αυτή καθοριστικός παράγοντας ήταν η πρακτικότητα. Η Chanel φορούσε παντελόνια καμπάνα στη Βενετία για να μπαινοβγαίνει ευκολότερα στις γόνδολες και έτσι ξεκίνησε μια επανάσταση στο σχεδιασμό των παντελονιών.

ΤΑ ΚΟΝΤΑ ΜΑΛΛΙΑ

Η επανάσταση αυτή, ήρθε απλά τυχαία. Αφού έκαψε τα μαλλιά της, τα έκοψε εντελώς και έκανε μία εμφάνιση στο Παρίσι, αρχίζοντας την τρέλλα με τα κοντοκουρεμένα μαλλιά. Όπως πάντα, κάθε ιδέα της Chanel προκαλούσε σεβασμό. Και το σημαντικότερο...

ΤΟ ΜΑΥΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Αυτή ήταν, ίσως, η μεγαλύτερη ανατροπή που η σχεδιάστρια κατάφερε και μάλιστα άθελά της. Από την εποχή του Σαίξπηρ ακόμα, πριν από τη βιομηχανική

επανάσταση, το λευκό δέρμα δήλωνε την υψηλή κοινωνική θέση. Η Ελισάβετ Α΄ πέθανε από τα άσπρα καλλυντικά μολύβδου. Στην Ευρώπη, κατά τη διάρκεια ενός μεγάλου μέρους του 18ου και του 19ου αιώνα, το λευκό, άσπιλο δέρμα θεωρήθηκε ελκυστικό, ειδικά στις γυναίκες, δεδομένου ότι το μαυρισμένο δέρμα συνδέθηκε με τη χειρωνακτική εργασία σε ένα αγρόκτημα ή στην ύπαιθρο. Η κατοχή του λευκού δέρματος δήλωνε ότι κάποιος ήταν αρκετά πλούσιος ώστε να μισθώνει άλλους για να κάνουν χειρωνακτική εργασία. Μετά την εμμονή δύο αιώνων, λοιπόν, το γεγονός αυτό έπρεπε να αλλάξει και άλλαξε όταν η Coco Chanel απόκτησε τυχαία ένα σκοτεινό μαύρισμα, κατά τη διάρκεια των διακοπών της στη γαλλική Ριβιέρα στη δεκαετία του 1920, αναφλέγοντας τη μανία μεταξύ των λευκών για το μαυρισμένο δέρμα. Μέχρι τη δεκαετία του 1960, η προηγούμενη κοινωνική σημασία ενός μαυρίσματος είχε αντιστραφεί και το επιχάλκωμένο δέρμα μεταξύ των λευκών δήλωσε συχνά την υψηλή κοινωνική θέση, τον πλούτο και την υγεία, ενδεχομένως για τον αντίθετο λόγο. Τώρα που οι περισσότερες εργασίες γίνονται μέσα σε κλειστούς χώρους, το μαύρισμα για τους λευκούς υποδηλώνει πλούτο, εφόσον απαιτείται ελεύθερος χρόνος για να το αποκτήσουν.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΠΕΛΑ

Τα αγορίστικα σχέδιά της, λοιπόν, που ερχόντουσαν σε πλήρη αντίθεση με την *Belle Epoque*, που ήταν στη μόδα εκείνη την περίοδο, δεν περιορίζονταν στα ρούχα και για την ακρίβεια δεν ξεκίνησαν κι απ' αυτά. Την πρώτη της σχεδιαστική απόπειρα την έκανε στα καπέλα, τα οποία και αναδιαμόρφωσε. Ενώ, μέχρι και τότε τα καπέλα ήταν πλατύγυρα και υπερβολικά, φορτωμένα με στολίδια, η Chanel επαναστάτησε σχεδιάζοντας (και φορώντας) καπέλα μικρά, απλής φόρμας και με στενό γείσο. Όταν ρωτήθηκε σχετικά με αυτό, είπε: «πώς μπορεί να λειτουργήσει το μυαλό κάτω από αυτές τις συνθήκες;». Και κάτι για το οποίο δεν μπορεί να κατηγορηθεί η ίδια είναι ότι δεν χρησιμοποιούσε το μυαλό της.

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΜΑΥΡΟ ΦΟΡΕΜΑ Η Chanel συνέχισε να δημιουργεί επιτυχείς εμφανίσεις και στυλ για τις γυναίκες κατά τη δεκαετία του '20 και του '30. Τη δεκαετία του '20 διέδωσε το μικρό μαύρο φόρεμα, το οποίο έφερε πολλές για την εποχή καινοτομίες. Είχε κοντύνει το μήκος του, η μέση δεν ήταν πλέον ασφυκτικά στενή και η απλή μεταβλητότητά του, τού επέτρεπε να φορεθεί και την ημέρα και το βράδυ, ανάλογα με το είδος των αξεσουάρ που του προσέθετες. Ήταν το πρώτο ρούχο που διέθετε αυτό το προσόν. Αν και τα απλά μαύρα φορέματα προϋπήρχαν της Chanel, αυτά που αυτή σχεδίασε θεωρήθηκαν και θεωρούνται πρότυπα υψηλής ραπτικής. Το 1923, η σχεδιάστρια είπε στο *Harper's Bazaar* ότι "η απλότητα είναι η κεντρική ιδέα όλης της αληθινής κομψότητας", ενώ το 1926, η αμερικανική *Vogue* παρομοίασε «το μικρό μαύρο φόρεμα» της Chanel με το Ford, υπαινισσόμενη τη σχεδόν καθολική δημοτικότητά του και την καθιέρωση του στη μόδα ως βασικό στοιχείο της. Στην πραγματικότητα, η έννοια του φορέματος κατάλληλου για την ημέρα και το βράδυ έγινε και μια βάση για την ίδια τη Chanel, καθ' όλη τη διάρκεια των επόμενων εποχών και ένα κλασικό κομμάτι της ένδυσης των γυναικών του εικοστού αιώνα. Για τις βραδινές εμφανίσεις, το φόρεμα συνοδευόταν από μία σειρά κοσμημάτων...

ΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ Η μοναδική της αίσθηση περί μόδας αντικατοπτριζόταν και στα σχέδια που έκανε και για τα κοσμήματα. Η καινοτομία της ήταν πως συνδύαζε πραγματικές με ψεύτικες πέτρες. Για άλλη μια φορά, παρασυρόταν στο σχεδιασμό

από τα προσωπικά της πάθη και προτιμήσεις. Στα κοσμήματά της επαναλάμβανε, πολλές φορές, τη φόρμα της καμέλιας, που ήταν το αγαπημένο της λουλούδι.

ΤΟ ΑΡΩΜΑ No5 Το διάσημο άρωμά της, το Chanel No.5, ήταν το πρώτο που βγήκε στην αγορά από σχεδιαστή ρούχων στην ιστορία της αρωματοποιίας και οι ευθείες γραμμές του μπουκαλιού, το έκαναν να ξεχωρίζει από τα άλλα επιδεικτικά μπουκάλια αρωμάτων της εποχής εκείνης. Το No. 5 λέγεται ότι ήταν ο τυχερός αριθμός της Coco, εντούτοις η ονομασία του αρώματος επιλέχτηκε πραγματικά, επειδή ήταν το πέμπτο δείγμα.

«Το Chanel No5 ακόμα ταξινομείται ανάμεσα στα πέντε κορυφαία εμπορικά σήματα οποιουδήποτε σημαντικού καταστήματος», λέει ο Jean Hoehn Zimmerman, ανώτερο εμπορικό στέλεχος της Chanel, «η επιτυχία του οποίου οφείλεται στο άρωμα το ίδιο και την πολύ δημιουργική διαφήμιση πίσω από αυτό.»

Προς το τέλος της δεκαετίας του '50, η Μέριλιν Μονρό αποκάλυψε ότι το Chanel No.5 ήταν το αγαπημένο της άρωμά. Όταν ρωτήθηκε τι φορούσε στο κρεβάτι, αυτή απάντησε "δύο σταγόνες του Chanel No.5". Ένα μπουκάλι Chanel No. 5 πωλείται κάθε 30 δευτερόλεπτα.

-

Λένη Ρίφενσταλ (1902 – 2003). Γερμανίδα σκηνοθέτης, ηθοποιός και φωτογράφος και έγινε διάσημη χάρη στις ταινίες προπαγάνδας που δημιούργησε για λογαριασμό της Ναζιστικής Γερμανίας. Μετά τον Πόλεμο, η καριέρα της πρακτικά έλαβε τέλος, αν και η ίδια δεν ήταν ποτέ μέλος του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος.

Η Λένη από νωρίς εκδήλωσε την επιθυμία να ασχοληθεί με την τέχνη και συγκεκριμένα με τον χορό. Έτσι, γράφτηκε στη σχολή χορού "Grimm-Reiter" από μικρή ηλικία - αρχικά κρυφά από τον πατέρα της. Την πρώτη της δημόσια παράσταση ως χορεύτρια την έδωσε το 1921. Η παρουσία της κρίθηκε πολύ ικανοποιητική και άρχισε να εμφανίζεται σε παράσταση του "Deutsches Theater" με σκηνοθέτη τον Μαξ Ράινχαρντ και να κάνει περιοδείες σε ολόκληρη τη Γερμανία αλλά και στην Ευρώπη. Σε μία από αυτές τις παραστάσεις τραυματίστηκε σοβαρά στο γόνατο και αυτός ο τραυματισμός έθεσε υποχρεωτικό τέλος στη σταδιοδρομία της ως χορεύτριας. Κατά τη διάρκεια της ανάρρωσης είδε μία ταινία σχετικά με βουνά και η φυσιολατρία της αφυπνίστηκε σε τέτοιο βαθμό, ώστε μόλις μπόρεσε ταξίδεψε στις Άλπεις για να συναντήσει τον σκηνοθέτη της ταινίας Άρνολτ Φανκ. Αυτός την επέλεξε ως πρωταγωνίστρια σε τρεις ταινίες του, εκτιμώντας την αθλητική και παράτολμη κοπέλα με την υποβλητική γοητεία. Με τη θητεία της υπό

τον Φανκ μυήθηκε στην ορειβασία, ενώ παράλληλα μάθαινε και τις τεχνικές της δημιουργίας μιας ταινίας. Η συμμετοχή της στις ταινίες του Φανκ την έκανε δημοφιλή στο γερμανικό κοινό αλλά και ανάμεσα στους Γερμανούς σκηνοθέτες της εποχής. Το μεγάλο άλμα στην καριέρα της γίνεται με την ταινία "Το γαλάζιο φως", στο οποίο πρωτοεμφανίζεται ως σκηνοθέτης.

Όταν ανέβηκε στη εξουσία ο Χίτλερ στράφηκε στην Λένι Ρίφενσταλ, τη γυναίκα που άνοιξε υπό την προστασία του νέους ορίζοντες στον κινηματογράφο, αλλά πλήρωσε σε όλη της τη ζωή το τίμημα της συνεργασίας της με το Τρίτο Ράιχ.

Όταν η Λένι Ρίφενσταλ έστειλε στον Χίτλερ ένα κολακευτικό γράμμα, λίγες μόνο μέρες αργότερα οι δυο τους συναντήθηκαν. «Όταν έρθουμε στη εξουσία, πρέπει εσύ να κάνεις τις ταινίες μας», της είπε, και η στιγμή δεν άργησε να έρθει. Στη δεύτερη κιόλας συνάντηση, της ανατέθηκε να σκηνοθετήσει το Θρίαμβο της Πίστης, ένα ντοκιμαντέρ για την πρώτη Σύναξη του Ναζιστικού Κόμματος το 1933. Η απόφαση ανήκε καθαρά στο Χίτλερ: το υπόλοιπο κόμμα αντέδρασε στην επιλογή της, καθώς όχι μόνο ήταν γυναίκα, αλλά δεν ήταν και μέλος του Ναζιστικού Κόμματος, ενώ η ίδια αναρωτιόταν αν είχε τα προσόντα μια και δεν γνώριζε από πολιτική. Το ταλέντο της ωστόσο έλαμψε απ'την πρώτη στιγμή και η πρωτοπόρα χρήση της κάμεράς της, για την οποία έμεινε στην ιστορία, γινόταν ήδη εμφανής. Το Θρίαμβο της Πίστης ακολούθησε ο Θρίαμβος της Θέλησης: «Οι νόμοι της Γκεστάπο δεν αρκούν. Οι μάζες χρειάζονται ένα είδωλο», είχε πει ο Αδόλφος Χίτλερ, και που είχε στη διάθεσή της για το πρώτο της ντοκιμαντέρ βρέθηκε με 160 άτομα άμεσο προσωπικό. Ανταποκρίθηκε στην πρόκληση και εφηύρε τεχνικές που χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα, όπως η τοποθέτηση της κάμερας σε γερανό για εντυπωσιακά μονοπλάνα και η κατασκευή πύργων για την τοποθέτηση φωτισμού. Το μοντάζ της ανέδειξε επαναστατικές τεχνικές, οι οποίες διδάσκονται ακόμη και σήμερα.

Σκηνοθεσία και Παραγωγή:

2. 1932 Το γαλάζιο φως (σκηνοθεσία, συμμετοχή στο σενάριο, πρωταγωνίστρια)
3. 1933 Η νίκη της πίστης (σκηνοθεσία)
1. 1934 Ο θρίαμβος της θέλησης (Παραγωγή, σκηνοθεσία, σενάριο, μοντάζ). Ίσως η σημαντικότερη ταινία της σκηνοθετίδας.
6. 1935 Η ημέρα της ελευθερίας: Η Βερμάχτ μας (σκηνοθεσία, μοντάζ)
1. 1938 Ολυμπία «Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 1936» (σκηνοθεσία, σενάριο, μοντάζ).

Αποτελείται από δύο μέρη:

Μέρος I (Η γιορτή των λαών). Μέρος II (Η γιορτή της ομορφιάς).

Ρίτα Χέιγουορθ (1918-1987)

Αμερικανίδα ηθοποιός και χορεύτρια. Η ηθοποιός θεωρείται μια από τις ομορφότερες γυναίκες που πέρασαν ποτέ από το χώρο της έβδομης τέχνης κι αποτέλεσε ένα από τα εμπορικότερα ονόματα του

κινηματογράφου κατά τη δεκαετία του '40. Η απήχηση που είχε στο κοινό είχε ως αποτέλεσμα να κοσμήσει το εξώφυλλο του περιοδικού *Life* πέντε φορές ενώ βρισκόταν στο απόγειο της δόξας. Έκανε την πρώτη της κινηματογραφική εμφάνιση στις αρχές της δεκαετίας του '30 με το όνομα Ρίτα Κανσίνο, το οποίο αποφάσισε να αλλάξει σε Ρίτα Χέιγουορθ, για να προσελκύσει μεγαλύτερη ποικιλία ρόλων. Μαζί με το όνομά της η Χέιγουορθ άλλαξε και το χρώμα των μαλλιών της από καστανά σε κόκκινα. Γύρισε ταινίες 61 ταινίες σε χρονικό διάστημα 37 χρόνων, αλλά εκείνη με την οποία το όνομα της είναι συνδεδεμένο σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η *Τζίλντα 1946*. Άλλες ταινίες για τις οποίες είναι γνωστή η ηθοποιός είναι *Μόνο οι Άγγελοι Έχουν Φτερά, 1939*, *Η Κυρία της Σαγκάης 1947*, *Μια Νύχτα στο Τρίνιταντ 1952* και *Χωριστά Τραπέζια 1959*. Το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου την έχει κατατάξει 19η στη λίστα με τις 25 μεγαλύτερες σταρ όλων των εποχών.

VIVIENNE WESTWOOD

Η Vivienne Westwood γεννήθηκε 8 Απριλίου του 1941 και ήταν μεγάλη σχεδιάστρια μόδας. Είναι αυτή που έφερε στα παρασκήνια της μόδας τη γνωστή punk και new wave τάσεις.

Έγινε ευρέως γνωστή όταν σχεδίασε ρούχα για τη boutique Malcolm McLaren που με το punk στυλ της διαμόρφωσε τη δεκαετία του 70.

Το στυλ punk, που προώθησε, περιλαμβάνει παραμάνες, αλυσίδες, καρφιά, περιλαίμια σκυλιών, όπως και έντονο make-up. Βασικό χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης τάσης αποτελεί η υιοθέτηση παραδοσιακών στοιχείων της Σκωτίας.

Η Westwood ξεκίνησε ανοίγοντας τέσσερα καταστήματα στο Λονδίνο και τελικά επεκτάθηκε σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο και τον κόσμο.

Η πρώτη επίδειξη μόδας της παρουσιάστηκε το 1981 με θέμα "Πειρατές".

Madame Grès

Η **Germaine Emilie Krebs** έγινε γνωστή ως **Madame Grès** ή απλά **Grès** και ήταν Γαλλίδα σχεδιάστρια μόδας. Θεωρείται διάδοχος της Madeleine Vionnet. Η Madame Grès έκοβε τα φορέματα κατευθείαν στο σώμα χωρίς τη βοήθεια του πατρός και είναι διάσημη για τα κομψά ζέρσεϊ με λοξό κόψιμο, φορέματα με λεπτή πτύχωση, όπου προσεγγίζει την ομορφιά των αρχαίων ελληνικών γλυπτών και των πτυχώσεών τους.

Η **Germaine Emilie Krebs** γεννήθηκε το 1903 στο Παρίσι όπου σπούδασε ζωγραφική και γλυπτική. Το 1937 παντρεύτηκε τον ζωγράφο **Serge Czerefkov** ο οποίος την εγκατέλειψε λίγα χρόνια αργότερα μαζί με την νεογέννητη κόρη της Anne. Η καριέρα της ως σχεδιάστρια μόδας άρχισε το 1930 όταν μαθήτευσε, για ένα

τρίμηνο, στον παριζιάνικο οίκο μόδας Premet. Το 1932 άνοιξε τον πρώτο οίκο μόδας της με την ονομασία **Alex Couture** και την επόμενη χρονιά μαζί με την φίλη της Juliette Barton τον οίκο **Alix Barton** στην Rue Mirosmesnil. Τελικά το 1934 άρχισε να σχεδιάζει στο δικό της εργαστήριο στην 83 Faubourg St. Honoré με το όνομα **Alix**. Οι δημιουργίες της παρουσιάστηκαν στην Διεθνή Έκθεση του Παρισιού το 1939 και απέσπασαν το πρώτο βραβείο. Προς τα τέλη της δεκαετίας του 1930 πούλησε τα δικαιώματα του να σχεδιάζει με το όνομα Alix και υιοθέτησε το **Grès** (από αναγραμματισμό του μικρού ονόματος του άντρα της). Το 1942 άνοιξε τον οίκο μόδας της στην 1, rue de la Paix όταν το Παρίσι ήταν κάτω από γερμανική κατοχή. Παρόλο που ήταν Εβραία οι Γερμανοί της επέτρεψαν να λειτουργεί

τον οίκο της με την προϋπόθεση να δημιουργεί τουαλέτες για τις γυναίκες των Γερμανών αξιωματούχων. Μετά την άρνησή της, έκλεισαν τον οίκο ο οποίος ξανάνοιξε μετά τον πόλεμο. Συνέχιζε να δημιουργεί κατά τις δεκαετίες του 1950, 1960 και 1970. Το πρώτο της άρωμα **Perfume Cabochard** παρουσιάστηκε το 1959. Πέθανε το 1993 σε ένα οίκο ευγηρίας πάμφτωχη αλλά ο θάνατός της ανακοινώθηκε το Δεκέμβριο του 1994.

Mary Quant

Η Μαίρη Κουάντ γεννήθηκε το 1934 στο Λονδίνο, σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του κολεγίου Goldsmiths από το 1950 ως το 1953 και έμαθε κοπτική-ραπτική σε νυχτερινό σχολείο. Το 1955 εργάστηκε για μερικούς μήνες σε ένα καπελάδικο στο Λονδίνο και περί τα τέλη του ίδιου χρόνου άνοιξε μαζί με τον σύζυγό της Αλεξάντερ Πλάνκετ Γκριν το περίφημο κατάστημά της στην King's Road της συνοικίας Chelsea, με την ονομασία «Bazaar». Στην εν λόγω μπουτίκ αρχικά πουλούσε νεανικά ρούχα επώνυμων σχεδιαστών, αλλά σύντομα άρχισε να σχεδιάζει και η ίδια μερικά μοντέλα. Και τότε ήλθε η μεγάλη έκρηξη. Τα ρούχα της με το που έβγαιναν στη

βιτρίνα γίνονταν ανάρπαστα. Η αλήθεια είναι ότι η εν λόγω σχεδιάστρια δημιούργησε «συλ» με τα ρούχα που σχεδίαζε, φωτογραφιζόταν (για περιοδικά μόδας από τον Ντέιβιντ Μπέιλι) και πουλούσε σωρηδόν. Το Λονδίνο γέμισε μίνι φούστες και φορέματα σε γραμμή «Α», εφαρμοστά πουλόβερ ζιβάγκο (που έμοιαζαν φορεμένα σαν «βαφτιστικά»), πολύχρωμες κάλτσες ως πάνω από το γόνατο, καυτά σορτς, παντελόνια με πολύ χαμηλή μέση και φαρδιές ζώνες που κούμπωναν στο ύψος της γενετήσιας ζώνης. Απέκτησε ένα γιο με τον σύζυγο της. Πέθανε το 1990.

Φρίντα Κάλο

Η **Φρίντα Κάλο** (6 Ιουλίου 1907 – 13 Ιουλίου 1954), ήταν Μεξικάνα ζωγράφος. Στη ζωγραφική της κυριαρχούν τα έντονα χρώματα. Το στυλ που χρησιμοποιεί φαίνεται επηρεασμένο από τους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στο Μεξικό αλλά φαίνεται να έχει δεχτεί και επίδραση Ευρωπαϊκών ρευμάτων στα οποία συμπεριλαμβάνονται ο Ρεαλισμός, ο Συμβολισμός και ο Υπερρεαλισμός. Αρκετά έργα της είναι αυτοπροσωπογραφίες, μέσα από τις οποίες εκφράζεται ο προσωπικός πόνος και η σεξουαλικότητά της.

Γεννήθηκε από γερμανοεβραίο πατέρα και ισπανομεξικάνα μητέρα στο (Κογιοακάν) στην Πόλη του Μεξικού. Ο πατέρας της ήταν μορφωμένος, άθεος και είχε έρθει σε νεαρή ηλικία στο Μεξικό όπου είχε γίνει φωτογράφος. Η μητέρα της ήταν Καθολική.

Στην ηλικία των έξι αρρώστησε από πολιομυελίτιδα, με αποτέλεσμα το ένα της πόδι να είναι μικρότερο από το άλλο και ημιπαράλυτο. Παρακολούθησε την Escola Preparatoria μία από τα 35 κορίτσια ανάμεσα σε 2000 άτομα όπου και είδε για πρώτη φορά το μετέπειτα σύζυγό της, τοιχογράφο Ντιέγκο Ριβέρα, ο οποίος ζωγράφιζε τους τοίχους της σχολής.

Το 1925, στα 18 ένα τραμ συγκρούστηκε με το λεωφορείο στο οποίο επέβαινε. Υποβλήθηκε σε μεγάλο αριθμό εγχειρήσεων και έκτοτε η ζωή της σημαδεύτηκε από πόνο και θλίψη για την αδυναμία της να κάνει παιδιά. Το 1929 η Φρίντα Κάλο παντρεύτηκε το Μεξικό τοιχογράφο Ντιέγκο Ριβέρα, με τον οποίο μοιράζονταν τις ίδιες πολιτικές απόψεις.

Ισιδώρα Ντάνκαν

Η **Ισιδώρα Ντάνκαν** (27 Μαΐου 1877 – 14 Σεπτεμβρίου 1927), υπήρξε χορεύτρια και θεωρείται από πολλούς σαν η μητέρα του σύγχρονου χορού. Υπήρξε γνωστή και σαν "ξυπόλητη χορεύτρια χορογραφία της είναι εμπνευσμένη από την αρχαία ελληνική χορογραφία. Η Ισιδώρα, μετά τα 22, έζησε κυρίως στην Ευρώπη.

Το 1903 έχτισε στο Βύρωνα μία κατοικία όπου τώρα έχει μετατραπεί σε σχολή χορού με το όνομα της φυσικά, "Ντάνκαν" με σχέδια του αδελφού της Ραϊμόνδου, βασισμένη σε αρχαιοελληνικά πρότυπα.

Απέκτησε μία κόρη με τον Γκόρντον Γκρεγκ και έναν γιό με τον Πάρις Σίνγκερ (έναν από τους απογόνους του Ισαάκ Σίνγκερ). Τα δύο παιδιά πέθαναν νωρίς με τραγικό τρόπο. Καθώς γυρνούσαν με την νταντά τους ο οδηγός αναγκάστηκε να σταματήσει για να αποφύγει ένα τρακάρισμα. Όταν βγήκε για να βάλει μπροστά με τη μανιβέλα ξέχασε να βάλει χειρόφρενο και το αμάξι κινήθηκε και έπεσε στο Σηκουάνα.

Μετά το ατύχημα πήγε στην Κέρκυρα όπου έζησε αρκετούς μήνες με την Ιταλίδα ομοφυλόφιλη ηθοποιό Ελεονώρα Ντούζε. Το 1922 παντρεύτηκε τον Σεργκέι Γιεσένιν, έναν πολύ μικρότερό της Ρώσο ποιητή. Την πολυτάραχη, παραβατική και τραγική ζωή της ακολούθησε ένας τραγικός θάνατος. Πνίγηκε από το φουλάρι της που πιάστηκε στις ρόδες του αυτοκινήτου που επέβαινε.

Η «μητέρα» του σύγχρονου χορού και οι αρχαιοελληνικές επιρροές της!

Η περίφημη «ξυπόλυτη χορεύτρια» που καλούσε σε επιστροφή στην αρχαία ελληνική χορογραφία έμελλε να αλλάξει ριζικά τη μορφή του σύγχρονου χορού.

Οι διδασκαλίες της στράφηκαν ενάντια στις αυστηρές αρχές του κλασικού μπαλέτου, το οποίο χαρακτήριζε κακόγουστο και αφύσικο, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα ότι ο χορός πρέπει να λειτουργεί ως μέσο έκφρασης και ψυχαγωγίας και όχι να περιορίζει τον χορευτή μέσω ανόητων κανόνων που εναντιώνονται στην ανθρώπινη φύση!

Συνδυάζοντας τη μουσική και την ποίηση και αξιοποιώντας τα «καλά» στοιχεία του μπαλέτου, η Ντάνκαν δημιούργησε ένα εξολοκλήρου δικό της είδος χορού, το οποίο διέφερε από όλα τα προϋπάρχοντα χορευτικά είδη.

Γιατί η Ντάνκαν δεν ήταν απλώς μια χορεύτρια που σφράγισε ανεξίτηλα τη χορευτική κουλτούρα του 20ού αιώνα, αλλά μια ολοκληρωμένη πνευματική οντότητα: λάτρης της περιπέτειας και κοινωνικά συνειδητοποιημένη γυναίκα, δεν άφησε πίσω της μόνο τη χαρακτηριστική τεχνική της και το αναντίρρητο παιδαγωγικό της έργο, αλλά και μια πληθώρα από σχέδια, ζωγραφιές, φωτογραφίες και θεωρητικά κείμενα.

Και περισσότερο ίσως απ' όλα, ήταν μια απελευθερωμένη γυναίκα, με πρωτοποριακές για την εποχή της αντιλήψεις. Ο αντισυμβατικός αμφισεξουαλικός τρόπος ζωής της είχε προκαλέσει κατά καιρούς θύελλες αντιδράσεων και σχολίων, αλλά η ίδια δεν απαρνήθηκε ούτε στιγμή τις πεποιθήσεις της: θεωρητικός του χορού, δεν δίσταζε να ασκήσει κριτική στη σύγχρονη κοινωνία, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση. Υπήρξε ένθερμη υποστηρικτής του αγώνα υπέρ των δικαιωμάτων της γυναίκας και ονειρευόταν μια κοινωνική επανάσταση και έναν κόσμο δικαιότερο...

Πρώτα χρόνια

Η Ισιδώρα Ντάνκαν γεννιέται στις 27 Μαΐου 1877 στο Σαν Φρανσίσκο της Καλιφόρνια ως Άντζελα Ντάνκαν. Ο πατέρας της, Τζόζεφ Ντάνκαν, επιτυχημένος

επιχειρηματίας, ήταν ήδη χωρισμένος όταν γνώρισε και παντρεύτηκε τη μητέρα της, Ντόρα Γκρέι, το 1869, με τη σύζυγο να είναι μάλιστα 30 χρόνια νεότερή του.

Η φαμίλια έμελλε ωστόσο να περάσει ένα οικογενειακό δράμα: ο πατέρας εγκαταλείπει το σπιτικό του λίγο μετά τη γέννηση του τέταρτου παιδιού του, της Άντζελα, καθώς το όνομά του είχε εμπλακεί σε τραπεζικό σκάνδαλο. Συλλαμβάνεται έναν χρόνο αργότερα, ενώ έπειτα από πολύχρονη δικαστική περιπέτεια θα αθωνόταν τελικά. Η μητέρα παίρνει εν τω μεταξύ διαζύγιο και προσπαθεί να συντηρήσει την πολυμελή φαμίλια διδάσκοντας πιάνο, με τον πατέρα να επιστρέφει στο σπίτι αργότερα και να αναλαμβάνει τις ευθύνες της οικογένειας.

Ως η νεότερη από τα τέσσερα παιδιά των Ντάνκαν, η μελλοντική Ισιδώρα ξεκίνησε μαθήματα μπαλέτου από τα μικρά της. Κορυφαίο ταλέντο από παιδί, ένωθε δυσφορία με τον παραδοσιακό τρόπο που εκτελούνταν το μπαλέτο και άρχισε να αναπτύσσει το δικό της στιλ από πολύ νωρίς, έναν πιο φυσικό τρόπο χορού δηλαδή.

Από την τρυφερή ηλικία των 6 ετών βοηθούσε μάλιστα τη δασκάλα της στην εκμάθηση των λιγότερο ικανών μαθητών, με την ίδια να παραμένει χαρισματική και προικισμένη δασκάλα σε όλη τη διάρκεια της ζωής της.

Στα 13 της, το 1890, ήταν ήδη επαγγελματίας χορεύτρια και εμφανιζόταν στο San Francisco Barn Theatre, κι από κει σειρά είχε το Σικάγο και κατόπιν η Νέα Υόρκη. Κάπου εκεί στα 16 της χρόνια θα άλλαζε το όνομά της στο καλλιτεχνικότερο «Ισιδώρα» (Isadora).

Τα χρόνια της Βρετανίας

Παρά το πηγαίο ταλέντο της και τις δουλειές που έκλεινε με ευκολία, οι πρώτες δημόσιες εμφανίσεις της στην Αμερική δεν είχαν αντίκτυπο ούτε στο κοινό ούτε και στους κριτικούς της εποχής. Το 1899 μετακομίζει λοιπόν στην Αγγλία για να διευρύνει τους ορίζοντές της, ακολουθούμενη από τη μητέρα της, την αδελφή της Ελίζαμπεθ και τον αδελφό της Ρέιμοντ.

Φοιτά σε πρόγραμμα ελληνικής γλυπτικής του Βρετανικού Μουσείου και βρίσκει την πολυπόθητη έμπνευση που έψαχνε: από τα κοστούμια μέχρι και το χορευτικό στιλ, ο αρχαίος ελληνικός χορός γίνεται το μεγάλο της πάθος. Υιοθετεί τον ελληνικό μανδύα και εμφανίζεται πια ξυπόλυτη, κερδίζοντας διθυραμβικές κριτικές για την πρωτοτυπία και τη χορευτική της τόλμη.

Η ελεύθερη χορογραφία και τα ασυνήθιστα (και «αεράτα») κοστούμια που χρησιμοποιεί την καθιερώνουν ως χορεύτρια στη Βρετανία και σύντομα κάνει εμφανίσεις και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως την Ελλάδα που λάτρεψε, τη Γερμανία, τη Γαλλία, τη Ρωσία, με τη φήμη της να εδραιώνεται.

Η Ισιδώρα Ντάνκαν, πέρα από διαπρεπής χορεύτρια, περιλαμβάνεται στα ονόματα που ανανέωσαν τον χορό αποδεσμευοντάς τον από τις πεπατημένες νόρμες. Η ελευθερία στην κίνηση που εισήγαγε έμελλε να γίνει κοινός τόπος στον σύγχρονο

χορό, εμπλουτίζοντας τη χορογραφία με την απαραίτητη δόση ορμητικότητας και αυθεντικότητας που φαινόταν να είχε ανάγκη.

Κατηγορούσε το μπαλέτο ότι «κατέστρεφε τη φυσική ομορφιά του σώματος» και πίστευε ότι ο χορευτής έπρεπε να νιώθει ότι βρίσκεται σε αρμονία με τη φύση. Γι' αυτό και οι κινήσεις που εμπνεύστηκε ήταν εξαιρετικά απλές: τρεξίματα, χοροπηδητά, πηδήματα κι όλα αυτά με τα χέρια ελεύθερα να κυματίζουν. Η Ντάνκαν αναζητούσε τη «θεία έκφραση του ανθρώπινου πνεύματος» περισσότερο στην έμπνευση παρά στην τεχνική.

Ο τρόπος που χόρευε χαρακτηριζόταν από κομψότητα, χάρη, αιθέριες και γήινες κινήσεις, μελωδικότητα και έντονη εκφραστικότητα. Η ίδια, μέσω της διδασκαλίας της, προωθούσε την ελευθερία κινήσεων, τη φυσικότητα, τον αυτοσχεδιασμό και την προσωπική έκφραση κάθε χορευτή. Στα χνάρια της βάδισαν κατόπιν χιλιάδες χορευτές, οι οποίοι εμπνεύστηκαν από την ίδια για να αναπτύξουν τα δικά τους χορευτικά στιλ.

Πέρα από αυτό, ίδρυσε μια σειρά από σχολές χορού στα πέρατα του κόσμου, περιλαμβανομένων των πλέον γνωστών σε ΗΠΑ, Ρωσία, Γερμανία και Γαλλία. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότερες θα έκλειναν σύντομα, οι μαθητές της θα συνέχιζαν τη χορευτική της παράδοση, μένοντας στην ιστορία του χορού ως «Isadorables».

Μάρθα Γκράχαμ Χορεύτρια, χορογράφος

(1896-1991)

Η Μάρθα Γκράχαμ γεννήθηκε το 1896 σε μια μικρή πόλη έξω από το Πίτσμπουργκ της Πενσυλβανίας. Πρώτη της επιρροή υπήρξε ο πατέρας της, ψυχολόγος στο επάγγελμα, ο οποίος ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για τη «γλώσσα» του ανθρώπινου σώματος. «*Η κίνηση δεν λέει ποτέ ψέματα*» έλεγε ο δρ Γκράχαμ, μια φράση που επαναλάμβανε συχνά η μεγαλύτερη κόρη του καθ' όλη τη διάρκεια της ενήλικου ζωής της. «**Το κέντρο της σκηνης είναι όπου βρίσκομαι εγώ**» είπε

κάποτε η Μάρθα Γκράχαμ. Και αν η παραπάνω φράση ξενίζει στο πρώτο της άκουσμα αποκαλύπτοντας την αλαζονεία ενός Λουδοβίκου, η θέση του ακρογωνιαίου λίθου που κατέχει η αμερικανίδα καλλιτέχνις στην ιστορία του μοντέρνου χορού είναι αρκετή για να την επαναφέρει σε ρεαλιστικές διαστάσεις. Η Μάρθα Γκράχαμ δεν ανακάλυψε τον μοντέρνο χορό. Η τεχνική που διαμόρφωσε ωστόσο αναγνωρίσιμη σήμερα ακόμη και σε όσους δεν έχουν δει ούτε ένα έργο της απετέλεσε το πρώτο υπολογίσιμο «αντίπαλο δέος» στο κλασικό μπαλέτο. Οσο για

την επίδρασή της στους μεταγενέστερους, αντί κάθε άλλης απάντησης, η παράθεση μερικών μόνο ονομάτων είναι χαρακτηριστική: Μερς Κάνινγκχαμ, Πολ Τέιλορ, Τουάιλα Θαρπ, Μαρκ Μόρις. Ήταν όλοι τους παιδιά και εγγόνια της.

Η πρώτη παράσταση χορού που είδε η Μάρθα Γκράχαμ σε ηλικία 17 ετών ένα ρεσιτάλ της πρωτοποριακής χορεύτριας της εποχής Ρουθ Σεντ Ντένις στο Λος Αντζελες στάθηκε καθοριστική. Λίγα χρόνια αργότερα βρέθηκε να παρακολουθεί μαθήματα στη σχολή των «Ντένισον» (την οποία διατηρούσε η Ρουθ Σεντ Ντένις μαζί με τον σύζυγό της Τεντ Σον) και γρήγορα εξελίχθηκε σε μια από τις γνωστότερες χορεύτριες του συγκροτήματος. Το 1923, ωστόσο, η Γκράχαμ εγκατέλειψε το «ποίμνιο» αναζητώντας την τύχη της στη Νέα Υόρκη. Το 1929 ίδρυσε την δική της ομάδα. Προκειμένου μάλιστα να εξοικονομήσει πόρους έκανε διάφορες δουλειές. Μεταξύ αυτών, η διδασκαλία κίνησης σε ηθοποιούς όπως ο Γκρέγκορι Πεκ και η Μπέτι Ντέιβις, η οποία σχολίαζε: *«Τη λάτρευα. Ήταν γεμάτη ένταση. Η φλόγα της ήταν αρκετή να δώσει στο κορμί της τη δύναμη δέκα ανδρών»*. Τίποτε, ωστόσο, δεν ήταν ικανό να αποσπάσει την Γκράχαμ από την «ιερή» αποστολή της: να αποτυπώσει, μέσω της κίνησης, το γράφημα της ανθρώπινης καρδιάς. Παρά το ότι οι χορογραφίες που παρουσίασε στα τέλη της δεκαετίας του 1920 ήταν μάλλον επηρεασμένες από τους Ντένισον, τα επόμενα χρόνια η Μάρθα Γκράχαμ άρχισε να διαμορφώνει ένα νέο σύστημα κίνησης: ενώ οι μέντορές της εξερευνούσαν τις ξένες χώρες, εκείνη στράφηκε προς την ανθρώπινη ψυχή. Ο,τι την ενδιέφερε ήταν να φωτίσει τα σκοτεινά κίνητρα και τις συγκρούσεις που καθορίζουν τις πράξεις των ανθρώπων. Με τα «Πρωτόγονα Μυστήρια» (1931) το πρώτο της αριστούργημα που κέρδισε την προσοχή κοινού και κριτικών σε όλον τον κόσμο η Μάρθα Γκράχαμ εστίασε στην ψυχολογική αξία των αρχέγονων ιεροτελεστιών, θέμα που την απασχόλησε και στο «Σκοτεινό Λιβάδι» (1946). Έχοντας υπογράψει έργα με ηρωίδες τη Μήδεια, την Ιοκάστη, την Άλκηστη, τη Φαίδρα και την Αριάδνη, η Μάρθα Γκράχαμ επέστρεψε στη μυθολογία με το αριστούργημά της: την «Κλυταιμνήστρα» (1958). Επρόκειτο για το πρώτο χορόδραμα σύγχρονης κινησιολογίας σε δύο πράξεις με πρόλογο και επίλογο: ένα ενδοσκοπικό «ταξίδι ψυχής» στα βάθη της αυτοανακάλυψης. Η εξερεύνηση εξάλλου του σύγχρονου πνεύματος είναι αναγνωρίσιμη σε όλα τα έργα της Γκράχαμ: ακόμη και στην εύθυμη «Άνοιξη στα Απαλάγια» (1944), τα λυρικά «Παιχνίδια των αγγέλων» (1948) αλλά και στους πνευματώδεις «Ακροβάτες των θεών» (1960) είναι αναγνωρίσιμος ένας πυρήνας διάνοησης.

Προκειμένου, ωστόσο, να μεταδώσει τον ψυχολογικό χαρακτήρα των θεμάτων που την απασχολούσαν, η Γκράχαμ χρειαζόταν μια τεχνική ικανή να κάνει ορατό το «εσωτερικό τοπίο». Οι κινήσεις που εισήγαγε, λοιπόν, ήταν καινούργιες, πρωτότυπες και άσχετες με ό,τι είχε ως τότε προηγηθεί. Σε αντίθεση με τις «μαλακές», λυρικές κινήσεις της Ισιδώρας Ντάνκαν και της Ρουθ Σεντ Ντένις, οι δικές της στην αρχή ήταν αποκλειστικά δυνατές, κοφτές και βίαιες και μόνο αργότερα αποκτούσαν κάποια τρυφερότητα. Δεν ήταν μάλιστα λίγες οι φορές κατά τις οποίες η Γκράχαμ κατηγορήθηκε για τον «άσχημο» χορό της. Γρήγορα ωστόσο κέρδισε κοινό και κριτικούς με το νεωτερικό ύφος της. Για την Γκράχαμ η συγκίνηση δεν έπρεπε ποτέ να εξαφανίζει την τεχνική.

Γνωστή για την αδάμαστη θέληση και την ανεξάντλητη αντοχή της, η Μάρθα Γκράχαμ εγκατέλειψε τη σκηνή το 1970 σε ηλικία 74 ετών. Συνέχισε ωστόσο να διδάσκει και να χορογραφεί. Πέθανε το 1991 αφήνοντας πίσω της μια 75χρονη καριέρα. «*Πώς θέλετε να σας θυμούνται, ως χορεύτρια ή ως χορογράφος;*» τη ρώτησαν κάποτε. «*Ως χορεύτρια*» απάντησε εκείνη. Τα κατάφερε; Μάλλον όχι. Παραμένει ωστόσο ο αέρας που αναπνέει κάθε σύγχρονος χορευτής!

Πηγές

« 50 Γυναίκες που άλλαξαν τον κόσμο»(Δήμητρα Νικολαΐδου και Γεωργία Παναγιωτίδου, εκδόσεις Αρχέτυπο 2009)

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης,Συντάκτης άρθρου: Κυριάκος Π. Λουκάκος

«Μαρία Κάλλας», [Γιώργος Πανόπουλος, Εκδόσεις «Πανός» 1999]

gynaikes_sumvola_poy_egrapsan_istoria.2677164.html

Marie Claire «100 σημαντικές γυναίκες του 20ου αιώνα»

Britannica, Biography Online

<http://www.livopedia.gr/index.php/%CE%9A%CE%AC%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CF%82%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1>

<http://www.sansimera.gr/biographies/732#ixzz32fNrpgab>

<http://www.ishow.gr/person.asp?guid=8C0B0BBC-D065-45CC-85DF->

<http://tvxs.gr/news>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%B6%CF%8E%CF%81%CF%84%CE%B6%CE%B9%CE%B1%CE%9F%27%CE%9A%CE%AE%CF%86%CE%B9>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%BF%CE%BA%CF%8C%CE%A3%CE%B1%CE%BD%CE%AD%CE%BB>

<http://www.viviennewestwood.co.uk/>

<http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=142080>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CF%83%CE%B9%CE%B4%CF%8E%CF%81%CE%B1%CE%9D%CF%84%CE%AC%CE%BD%CE%BA%CE%B1%CE%BD>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CF%81%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%9A%CE%AC%CE%BB%CE%BF>

http://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Quant

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AC%CE%BC%CE%93%CE%BA%CF%81%CE%B5>

<http://www.mixanitouxronou.gr/tag/leni-rifenthal/>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%81%CF%85%CE%BF%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%AC%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BC%CF%80%CE%AD%CF%84%CE%B7>

<http://www.ishow.qr/person.asp?quid=75D088A6-410B-437D-8B07-72BC4E09A150>

http://projectaristoteleio2013.weebly.com/uploads/1/3/2/1/13216669/texni_gram_politismo_full.pdf

